

МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО
ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ПРОГРАМИРАНЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ”

НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

по схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, чрез открита процедура за конкурентен подбор на проекти с определен срок за подаване на предложенията

Приоритетна ос 1: „Устойчиво и интегрирано градско развитие”

Операция 1.4: „Подобряване на физическата среда и превенция на риска”

Схема за безвъзмездна финансова помощ:

BG161PO001/1.4-06/2010: „Подкрепа за дребномащабни мерки за предотвратяване на наводнения в градските агломерации”

Бюджетна линия: BG161PO001/1.4-06/2010

Краен срок за кандидатстване: 01 ноември 2010 година

Код по приоритетна тема:	24, 61
Код по форма на финансиране:	01
Код по териториална спецификация:	01
Код по местонахождение:	86 общини

София, **октомври** 2010 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ”	7
1.1. ВЪВЕДЕНИЕ	7
1.2. ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	8
1.3. ПРИОРИТЕТНА ОС 1 „УСТОЙЧИВО И ИНТЕГРИРАНО ГРАДСКО РАЗВИТИЕ”	8
1.4. ОПЕРАЦИЯ 1.4. „ПОДОБРЯВАНЕ НА ФИЗИЧЕСКАТА СРЕДА И ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСКА”	10
2. ЦЕЛ НА НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	11
2.1 ПРОЦЕДУРА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СХЕМАТА ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	11
3. ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА	12
4. ПРАВИЛА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ПОМОЩ	13
4.1. ПРАВИЛА ЗА ДОПУСТИМОСТ ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА	13
4.2. ДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТИТЕ	14
4.2.1.1 ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТА	14
4.2.1.2. ПАРТНЬОРСТВО И ДОПУСТИМОСТ НА ПАРТНЬОРИТЕ	14
4.2.1.3. ИЗПЪЛНИТЕЛИ ОТ СТРАНА НА БЕНЕФИЦИЕНТА	14
4.2.2 ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ, ЗА КОИТО МОЖЕ ДА СЕ КАНДИДАТСТВА	14
4.2.2.1 ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ:	14
4.2.2.2 ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ	15
4.2.2.3 ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ ПО НАСТОЯЩАТА ПОКАНА СА:	15
4.2.2.4. НЕДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ/ПРОЕКТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА СА:	18
4.2.2.5 БРОЙ ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА КАНДИДАТА ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	18
4.2.2.6. СТЕПЕН НА ГОТОВНОСТ НА ПРОЕКТА	18
4.2.3. ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ: РАЗХОДИ, КОИТО СЕ ПРИЗНАВАТ ПРИ ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	20
4.2.3.1 ПЕРИОД НА ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ	20
4.2.3.2 ПРЕКИ ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ	21
4.2.3.1. НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ	23
5. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА НА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ	24
5.1. ФОРМУЛЯР ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ	24
5.2. КАК И КЪДЕ СЕ ИЗПРАЩАТ ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ	25
5.3. КРАЕН СРОК ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ	25
5.4. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ	25
5.5. ОЦЕНКА И ПОДБОР НА ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ	26
5.5.1. ЕТАП 1: ОЦЕНКА НА АДМИНИСТРАТИВНОТО СЪОТВЕТСТВИЕ	26
5.5.2. ЕТАП 2: ОЦЕНКА НА ДОПУСТИМОСТТА	27
5.5.3. ЕТАП 3: ТЕХНИЧЕСКА И ФИНАНСОВА ОЦЕНКА	28
5.5.4. СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ	34
5.6. ПРОЦЕДУРИ ПО СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	37
5.6.1. УВЕДОМЯВАНЕ ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО НА ДОГОВАРЯЩИЯ ОРГАН	37
5.6.2. СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОР ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	38
5.7. ОБЩИ ПРАВИЛА ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТИ ПО ДОГОВОРИ ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	38
5.7.1. СПЕЦИАЛНИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТА	38
5.7.2. ОКОНЧАТЕЛЕН РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	39
5.7.3. НЕВЪЗМОЖНОСТ ДА СЕ ИЗПЪЛНЯТ ЦЕЛИТЕ НА ПРОЕКТА	39
5.7.4. ПРОМЕНИ В ДОГОВОРА И БЮДЖЕТА	39
5.7.5. ПЛАЩАНИЯ	40
5.7.6. НАБЛЮДЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТА И ПОСТИГАНЕ НА ЗАЛОЖЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ	40
5.7.7. ОТЧИТАНЕ НА ПРОЕКТА	40
5.7.8. ПУБЛИЧНОСТ	41
6. СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЯТА	42

Обяснителни бележки

Допълнително споразумение	Документ, с който се изменят или допълват условията на сключения вече договор
Безвъзмездна финансова помощ	Без да противоречи на чл. 108 от Регламент (ЕО, Евратом) No 1605/2002г., това са средства, предоставени от ОП "Регионално развитие", включително съответното национално съфинансиране, с цел изпълнението на одобрен проект, насочен към постигане на определени резултати.
Бенефициент на безвъзмездна финансова помощ	Лицата, посочени в чл.2, ал. 4 от Регламент (ЕО) No 1083/2006г. - публичен или частен стопански субект, организация или предприятие, който отговаря за започването или за започването и изпълнението на операциите. В рамките на схемите за помощ по член 87 от Договора за създаване на ЕО бенефициентите са публични или частни предприятия, които изпълняват отделен проект и получават публична помощ.
Възстановим данък добавена стойност	Сумата на платения данък върху добавената стойност, която регистрираното по реда на Закона за данък върху добавената стойност лице има право да приспадне от задълженията си по Закона за данък върху добавената стойност, включително когато, като е имало това право, не го е упражнило по реда на закона.
Договарящ орган	Орган, който провежда процедури за набиране и оценка на проектни предложения и сключва договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.
Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	Договор, сключен между Ръководителя на Договарящия орган и бенефициент, за предоставяне и разходване на безвъзмездна финансова помощ с цел изпълнение на одобрен проект.
Допустими разходи	Разходите, които могат да бъдат приети като разрешени по един проект по смисъла на ПМС № 62 от 21.03.2007 г. и ПМС № 245 от 09.10.2007 г..
Кандидат	Водеща организация, която разработва проектно предложение с цел бъдещо изпълнение на одобрения проект.
Критерии за допустимост на кандидатите	Критерии относно кандидатите, които могат да бъдат бенефициенти по конкретната безвъзмездна финансова помощ.
Критерии за допустимост на проектните дейности	Изисквания, които се отнасят до видовете дейности, предвидени за изпълнение в рамките на проектните предложения, които отговарят на приоритетите и целите на конкретната безвъзмездна финансова помощ, както и на правилата и законодателството в областта на държавните помощи.
Критерии за оценка на проектните предложения	Критерии, изготвени и одобрени от Управляващия орган, съобразени с критериите за подбор на проекти на ниво операции, одобрени от Комитета за наблюдение по

	съответната оперативна програма, създаден с Постановление № 182 на Министерския съвет от 2006 г. за създаване на Комитети за наблюдение на Националната стратегическа референтна рамка и Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, в съответствие с които се извършват оценката и изборът на проекти, които да бъдат съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз.
Недопустими разходи	Разходи, които не могат да бъдат приети като допустими по проект и не могат да бъдат включени в искане за плащане по смисъла на ПМС № 62 от 21.03.2007 г. и ПМС № 245 от 09.10.2007 г.
Нередност	Всяко нарушение на разпоредба на общностното и/или националното законодателства, произтичащо от действие или бездействие на стопански субект, което има или би имало като последица нанасянето на вреда на общия бюджет на Европейския съюз и/или националния бюджет, като отчете неоправдан разход.
Одитен орган	Структурата, която е функционално независима от Управляващия орган и Сертифициращия орган и е отговорна за проверката на ефективното функциониране на системите за управление и контрол.
Оперативна програма	Документ, представен от държава-членка и одобрен от Комисията, който определя стратегия за развитие съгласно набор от приоритети, които следва да се осъществят с помощта на Структурните фондове и Кохезионния фонд.
Операция	Проект или група от проекти, избрани от Управляващия орган на съответната Оперативна програма или от друго звено под негова отговорност, съгласно критерии, определени от Комитета за наблюдение, и изпълняван/и от един или повече бенефициенти, с оглед постигане целите на Приоритетното направление, в рамките на което се изпълнява/т.
Оценителна комисия	Комисия, сформирана от най-малко трима членове, които притежават необходимата квалификация и професионална компетентност за предоставяне на обосновано становище по проектните предложения.
Оценка на административното съответствие	Етап от оценката на проектното предложение, при който се извършва проверка относно формалното представяне на проектното предложение.
Оценка на допустимостта	Етап от оценката на проектното предложение, при който оценяването се извършва чрез прилагане на критериите за допустимост на кандидатите и на проектните дейности.
Покана за набиране на проектни предложения	Обществена покана от страна на Управляващия орган, адресирана към ясно дефинирани категории кандидати (потенциални бенефициенти), с цел те да разработят проектни предложения в рамките на специфична операция.
Приоритетна ос	Една от целите на стратегията в оперативна програма, която

	включва група операции, които са свързани и имат специфични измерими цели.
Проект	Съвкупност от взаимосвързани и взаимодопълващи се дейности с предварително определена цел/и, необходими ресурси и времева рамка за изпълнение, водещи до постигането на конкретни количествено-измерими резултати.
Проекти, генериращи приходи	Всяка дейност, която включва инвестиция в инфраструктура, чието използване подлежи на такси, заплащани директно от ползвателите или всяка дейност, която включва продажбата или отдаването под наем на земя или сгради или всяко друго предоставяне на услуги срещу заплащане (чл. 55 от Регламент 1083/11.07.2006 г.).
Проектно предложение	Предложение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнението на определен проект, включващо формуляр за кандидатстване и други придружителни документи.
Публични органи	Бюджетни предприятия съгласно параграф 1, т.1 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството.
Сертифициращ орган	Структурата, отговорна за сертифициране на разходите по всяка оперативна програма и за подготвяне и изпращане на ЕК на сертифицирана декларация за разходите и искане за плащане по всяка оперативна програма.
Схема за безвъзмездна финансова помощ	Това е общоприетото название на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма. В настоящите насоки безвъзмездна финансова помощ и схема за безвъзмездна финансова помощ се използват като синоними.
Техническа и финансова оценка	Оценка по същество на проектите предложения, която се извършва в съответствие с критериите за оценка, одобрени от Комитета за наблюдение на Оперативната програма.
Управляващ орган	Структурата, определена да осъществява функцията по управление на оперативната програма и отговорна за нейното ефективно, ефикасно и законосъобразно изпълнение.

Списък на съкращенията

ДЕО	Договор за създаване на Европейската общност
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Европейска общност
ЕС	Европейски съюз
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУТ	Закон за устройство на територията
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НВМОП	Наредба за възлагане на малки обществени поръчки
НСРР	Национална стратегическа референтна рамка
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОЛАФ	Европейска служба за борба с измамите.
ОПРР	Оперативна програма "Регионално развитие"
ПМС	Постановление на Министерски съвет
СМР	Строително-монтажни работи
ЮЛНЦ	Юридическо лице с нестопанска цел

1. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ”,

1.1. Въведение

Оперативната програма „Регионално развитие” 2007-2013 (ОПРР) представлява единна оперативна програма за всичките шест района за планиране в България, които са избираеми за финансиране по цел „Сближаване” на политиката за сближаване на ЕС. ОПРР е разработена в съответствие с целите на Европейския съюз, определени в Стратегическите насоки за сближаване на Общността за периода 2007-2013 година. Също така, ОПРР е в съответствие с Националната стратегическа референтна рамка на Република България и с Националната програма за реформи. В този по-широк контекст всички действия, предвидени в рамките на ОПРР, ще включват приоритетите на Общността, които подкрепят устойчивото развитие чрез укрепване на растежа, конкурентоспособността и заетостта, социалното включване, както и опазване качеството на околната среда.

Оперативна програма „Регионално развитие” за периода 2007-2013 г. трябва да изпълни следните средносрочни цели:

Обща цел на програмата

- ☞ Подобряване качеството на живот и работната среда с по-добър достъп до основните услуги и нови възможности за повишена регионална конкурентоспособност и устойчиво развитие.

Специфични цели на програмата

- ☞ Изграждане на устойчиви и динамични градски центрове, свързани с техните по-слабо урбанизирани периферни територии, като по този начин се увеличават възможности за просперитет и развитие.
- ☞ Осигуряване на по-добър достъп до пътни, ИКТ и енергийни мрежи за изостаналите райони.
- ☞ Повишаване на регионалния туристически потенциал за развитие и маркетинг на устойчиви, диверсифицирани, специфични за региона туристически продукти с висока добавена стойност.
- ☞ Мобилизиране на регионалните и местни технически и институционални възможности и ресурси за осъществяване на политики за регионално развитие

ОП „Регионално развитие” поставя стратегически акцент върху ограничен брой въпроси в отговор на потребността от изпълнение на целите на ЕС за постигане на растеж и трудова заетост в светлината на подновената Лисабонска стратегия, чрез използване на инструментите на политиката за сближаване и Стратегическите насоки на Общността за сближаване 2007–2013. Акцентът се поставя върху избрана комбинация от няколко стратегически области, попадащи главно в обхвата на първите основни насоки.

- ☞ *Стратегията на ОПРР е да се повиши конкурентоспособността и привлекателността на регионите и общините и да се намалят различията между и особено в рамките на шестте района за планиране на ниво NUTS II посредством подобряване на индустриалната, жилищната, социалната, екологичната и културна среда на градските райони и достъпността на селските райони по отношение на пътните, информационните и комуникационни, както и енергийните мрежи.*

Стратегията ще бъде изпълнена посредством пет приоритетни оси, както следва:

- Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие
- Приоритетна ос 2: Регионална и местна достъпност
- Приоритетна ос 3: Устойчиво развитие на туризма
- Приоритетна ос 4: Местно развитие и сътрудничество
- Приоритетна ос 5: Техническа помощ

1.2. Институционална рамка за прилагане на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:

Управляващ орган на ОПРР е Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие“ в Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Управляващият орган носи отговорност за управлението на ОПРР, съгласно Регламент (ЕО) № 1083/2006г.

Договарящ орган на ОПРР - Управляващият орган е и Договарящ орган, по смисъла на ПМС №121/2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, и по Програма ФАР на Европейския съюз, (обн. ДВ, бр.45/07 г.).

Комитет за наблюдение на ОПРР одобрява критериите за избор на операции по ОПРР, осъществява наблюдение, одобрява корективни мерки и други функции, произтичащи от Регламент (ЕО) 1083/2006г. и ПМС №182 / 21.07.2006 г.

Сертифициращ орган е Изпълнителна агенция “Национален фонд” към Министъра на финансите. Съгласно чл.61 от Регламент (ЕО) №1083/2006г., Сертифициращият орган е отговорен за сертифициране на разходите, извършени от бенефициентите.

Одитен орган е Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС към Министъра на финансите. Съгласно чл. 62 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 г., Одитният орган е отговорен за извършване на одити, за проверка на ефективното функциониране на системата за управление и контрол на оперативната програма.

Централно координационно звено е структурата, която координира и следи изпълнението на целите на НСРР в процеса на усвояване на средствата от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в страната. Функциите на структурата се изпълняват от дирекции „Програмиране на средствата от ЕС“, дирекция „Мониторинг на средствата от ЕС“ и „Информация и системи за управление на средствата от ЕС“ в Министерския съвет.

1.3. Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие”

Настоящите насоки за кандидатстване по схемата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ *BG161PO001/1.4-06/2010: „Подкрепа за дребномащабни мерки за предотвратяване на наводнения в градските агломерации”* са в рамките на приоритетна ос 1 на ОПРР „Устойчиво и интегрирано градско развитие”.

Приоритетна ос 1 попада в обхвата на сферата на действие на ЕФРР, посочена в чл.3.2 (б) от Регламент 1080/2006г.

Приоритетната ос цели да подпомогне развитието на устойчиви, свързани, достъпни градски центрове, които да бъдат привлекателни за жителите, посетителите, инвеститорите, приходящите работещи в тях, и тяхното превръщане в двигател за повишаване конкурентоспособността на регионите.

Приоритетна ос 1 на ОПРР е насочена към подкрепа на широк кръг интервенции с цел подобряване конкурентоспособността на градовете и градските територии и по-специално, осигуряване на условия за развитието на успешни и устойчиви градски райони, свързани помежду си и предоставящи възможности едни на други и на прилежащите им извънградски територии. В рамките на приоритетната ос е особено важно да се подобри привлекателността и конкурентоспособността на градовете с цел осигуряване на адекватно качество на живот и достъп до основни услуги, като се има предвид и опазването на техния екологичен потенциал. Публичните инвестиции ще бъдат насочени към обновяване и разширяване на ключовата за градските системи инфраструктура, която ще поддържа градските райони като центрове за сближаване и растеж, и към практическото изпълнение на Приоритетна ос 4 от НСРР „Балансирано териториално развитие”.

Развитието на големите градове ще допринесе за нарастването на възможностите им за насърчаване развитието на районите чрез интегриране на заобикалящите ги територии и по-слабо урбанизирани региони и ускоряване реализацията на техния икономически, социален, териториален и екологичен потенциал. В периферните територии, при липса на

големи градове, ще е необходимо стимулирането на средните и по-малки градове чрез целева държавна политика, която да им помогне да компенсират отсъствието на големи градове чрез собственото си ускорено развитие. Процесите на концентрация на градовете трябва да се управляват така, че да се достигнат задоволителни резултати, свързани с устройство на територията, обща конкурентоспособност и сближаване на регионите.

Политиката за устойчиво градско развитие би станала по-ефективна, ако се обърне по-сериозно внимание на потенциала на градските райони и предизвикателствата, пред които те са изправени. Трябва да се следват четири взаимосвързани политики, целящи:

- укрепване на икономическия просперитет и пазара на труда и увеличаване на заетостта в градовете;
- насърчаване на равнопоставеност, социална интеграция и обновяване на градските райони;
- защита и подобряване на градската среда, в т.ч. управление на енергийните ресурси и транспорта с цел постигане на местна и глобална устойчивост; и
- стимулиране на добро градско управление и местно самоуправление чрез разработване и изпълнение на стратегически интегрирани планове за градско възстановяване и развитие.

Бъдещето на градовете зависи от борбата срещу нарастващата бедност, социалната изолация и загубата на определени градски функции. Ще се насърчи възстановяването и съживяването на недостатъчно развитите райони и изоставени обекти в градовете и прилежащите им територии. Чрез интегриране на градските функции в едно населено място, всички жители ще имат подходящ достъп до домовете си, до основни услуги и съоръжения, открити пространства, общо и професионално образование и качествено здравно обслужване. Тук се включва и опазване и разширяване на малки залесени територии от градските зелени пространства, които изпълняват едновременно екологични и важни социални функции.

Състоянието на мрежите на техническата и комуналната инфраструктури не отговаря адекватно на нуждите и затрудняват функционирането на градовете. Физическата среда и жилищният фонд са силно амортизирани. Необходимо е спешно да се предприемат координирани мерки по отношение на българските градове.

Предвид преобладаващия брой на ромското население в бедните градски райони и критичното състояние на техните жилища и достъп до комунални услуги, предлаганата приоритетна ос ще има специален фокус върху това етническо малцинство. Особено внимание ще се обърне на съживяването на градските райони и тези части от тях, населени предимно с роми, за да се стимулира социалната интеграция, да се намали престъпността и да се осигурят спокойни условия за живот на гражданите.

По тази приоритетна ос ще се подпомага прилагането на интегриран подход за развитие на градските райони, допринасяйки по този начин за ефективното изпълнение на Териториалния дневен ред на ЕС и Лайпцигската харта за устойчиви европейски градове. Това ще включва подобряване на икономическата, социалната, жилищната и природната среда и обслужващата инфраструктура в градовете, които са център за регионално развитие, с цел подобряване на тяхната привлекателност за инвеститорите. Интегрираният подход ще бъде постигнат на базата на наличните общински планове за развитие, общи устройствени планове и подробни устройствени планове, определящи точните разпоредби за интегрираното териториално развитие на общините и градските райони.

1.4. Операция 1.4. „Подобряване на физическата среда и превенция на риска”

Основна цел на операцията е да се повиши качеството на живот и съответните екологични условия, включително предотвратяване на рискове, както и да се подобри физическата среда на градските центрове и агломерации като част от по-широкообхватната стратегия за социално и екологично възстановяване.

Градовете и урбанизираните територии могат да бъдат успешни и устойчиви само ако гражданите желаят да живеят и работят в тях и имат възможност да общуват и да пътуват. Те могат да бъдат привлекателни за чуждестранния бизнес, инвеститори и туристи, ако цялостната градска среда е безопасна, устойчива и с високо екологично и естетическо качество.

Ще се финансират конкретни инвестиции, насочени към определени градски райони, към физическото им обновяване и благоустройство, за да се създаде привлекателна градска среда, която на свой ред да привлича бъдещи инвестиции и да доведе до допълнително развитие. Дейностите ще включват възстановяване на градската среда в жилищните райони, където съществува проблем със социалната изолация на големи групи от населението, подобряване на комуналната инфраструктура на селищата, кварталите и районите, населени с уязвими социални групи, което ще спомогне за разрешаването на съществуващите проблеми.

Обилните дъждове, наводненията и другите природни бедствия, сполетели България, нанесоха опустошителни поражения върху инфраструктурата, регионалната и местна икономика. На риск беше изложен животът на много хора. Дъждовете причиниха големи наводнения, нанесоха материални щети и дори взеха жертви сред населението. Промените в климата могат да предизвикат нови, дори по-екстремни климатични условия, които да увеличат честотата на наводненията. Те биха могли да залееят градските територии и да разрушат съществуващата градска среда. Затова тази операция ще подкрепя дребномащабни инвестиции, които насърчават предотвратяването на рискове и подпомагат градските центрове адекватно да се справят с потенциално разрушителни природни стихии. Всички проекти за защита от наводнения ще бъдат част от планове за интегрирано управление на речните басейни в координация с Министерството на околната среда и водите, в съответствие с Директивата за наводненията и Рамковата директива за водите на ЕС.

Дейностите за защита на населените места от градските агломерации от наводнение са тясно свързани с мерките за ограничаване и предотвратяване на бреговата ерозия. Поради това в настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са предвидени и дейности за защита на бреговете на водните обекти от ерозия, а на морския бряг (в градските центрове и агломерации) - от ерозия и абразия. Дейностите за защита на морския бряг ще бъдат съфинансирани само при условие, че ерозията и абразията не са съчетани със свлачищни процеси.

Дейностите по настоящата схема ще се изпълняват в пълно съответствие с публикуваните в интернет на адрес http://www.moew.government.bg/ns/water_consult2010.html Планове за управление на речните басейни утвърдени от Министъра на околната среда и водите.

2. ЦЕЛ НА НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Основната цел на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е повишаване качеството на живот и съответните екологични условия чрез предотвратяване на рискове от наводнения в градските центрове и агломерации като част от по-широкообхватната стратегия за социално и екологично възраждане

Конкретни цели:

- Да се предпазят от наводнение селищата в общините от агломерационните ареали с цел намаляване на потенциалните неблагоприятни последици за човешкото здраве и околната среда
- Да се предотвратят процесите на ерозия на речното легло при реки, преминаващи през или в селища в агломерационните ареали;
- Да се предотвратят процесите на ерозия и абразия на морския бряг в селищата в общините от агломерационните ареали.

Предложените проекти трябва да:

- Допринасят за устойчивото и интегрирано развитие на градските центрове;
- Допринасят за подобряване на качеството на живот, на жизнената и на работната среда;
- Повишават привлекателността на региона за посетителите и инвеститори;
- Да са съвместими с Планове за управление на речните басейни и поставените в тях екологични цели за постигане на добро състояние на водите и свързаните с тях екосистеми
- Намаляват до минимум риска за човешкото здраве и околната среда:

Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема:

- Брой на населението, облагодетелствано от изградената инфраструктура за предотвратяване на наводнения и/или брегова ерозия в селищата от общините от агломерационните ареали;
- Дължина на изградените съоръжения за предотвратяване на наводнения;
- Дължина на защитени или възстановени брегове от ерозия;
- Дължина на изградени съоръжения за защита на морския бряг

2.1 Процедура за изпълнение на схемата за безвъзмездна финансова помощ

Процедурата за изпълнение на настоящата схема е в съответствие с ПМС №121/ 31.05.2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС:

1. с оглед на фазите за кандидатстване – **открита процедура** – съгл.чл.12 (1) т.1
2. с оглед начина на подбор на проектите – **процедура за конкурентен подбор на проекти** – съгл.чл.12 (4) т.1
3. с оглед на сроковете за кандидатстване – **процедура с определен срок за кандидатстване** – съгл.чл.12 (7) т.1.

3. ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА

Общият размер на средствата по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е както следва:

Бюджетна линия	Общ размер на схемата (100%)	Размер на безвъзмездната финансова помощ (95%)		Финансов принос на кандидатите (5 %)
		Съфинансиране от ЕФРР (85%)	Финансиране от националния бюджет (10%)	
BG161PO001/1.4-06/2010	41 417 577,28 лева 21 176 471 евро	35 204 940,69 лева 18 000 000,35 евро	4 141 757,73 лева 2 117 647,10 евро	2 070 878,86 лева 1 058 823,55 евро

С оглед постигане целите на Лайпцигската харта за устойчиви европейски градове финансовият ресурс по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е разпределен в 2 компонента, както следва:

Индикативна алокация	Общ размер на схемата (100%)	Размер на безвъзмездната финансова помощ (95%)		Финансов принос на кандидатите (5 %)
		Съфинансиране от ЕФРР (85%)	Финансиране от националния бюджет (10%)	
Компонент 1 – Общини на 7-те големи града¹	14 736 842,12 лева 7 534 827,73 евро	12 526 315,80 лева 6 404 603,57 евро	1 473 684,21 лева 753 482,77 евро	736 842,11 лева 376 741,39 евро
Компонент 2 - 79 общини в обхвата на градските агломерационни и ареали²	26 680 735,28 лева 13 641 643,27 евро	22 678 624,99 лева 11 595 396,78 евро	2 668 073,53 лева 1 364 164,33 евро	1 334 036,76 лева 682 082,16 евро

Договарящият орган си запазва правото да извърши релокации в предварително обявения индикативен бюджет между компонентите в резултат на качеството на постъпилите проектни предложения.

Договарящият орган си запазва правото да не разпредели всички налични средства по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ при недостатъчен брой качествени предложения, отговарящи на предварително зададените критерии.

Размер на безвъзмездната финансова помощ по отделните проекти към настоящата схема:

За отделните проекти, които могат да бъдат финансирани по настоящата схема, важат следните размери на минималната и максималната стойност:

Компонент 1:

- минимална сума на безвъзмездната финансова помощ: **500 000 лв.**
- максимална сума на безвъзмездната финансова помощ : **2 000 000 лв.**

¹ Общините на 7-те големи града, включват общините на градовете София, Варна, Бургас, Русе, Плевен, Пловдив и Стара Загора.

² 79 общини в обхвата на градските агломерационни ареали, включват останалите общини без общините на 7 те големи града изброени в т.4.2.2.2.

Съобразно изискването по настоящата схема за ангажимент от страна на кандидатите, за отделните проекти, които могат да бъдат финансирани по настоящият компонент важат следните размери на минимална и максимална обща стойност:

- минимална сума на проекта: **526 315,79 лв.**
- максимална сума на проекта : **2 105 263,16 лв.**

Компонент 2:

- минимална сума на безвъзмездната финансова помощ: **300 000 лв.**
- максимална сума на безвъзмездната финансова помощ : **1 000 000 лв.**

Съобразно изискването по настоящата схема за ангажимент от страна на кандидатите, за отделните проекти, които могат да бъдат финансирани по настоящият компонент важат следните размери на минимална и максимална обща стойност:

- минимална сума на проекта: **315 789,47 лв.**
- максимална сума на проекта : **1 052 631,58 лв.**

Оценителната комисия си запазва правото да препоръча намаляване размера на исканата безвъзмездна помощ по проектите, ако разходите са неоснователни и/или се считат за прекомерни.

ВАЖНО!

БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА НЕ МОЖЕ ДА НАДВИШАВА 95 % ОТ ОБЩАТА СТОЙНОСТ НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, Т.Е. КАНДИДАТИТЕ СЛЕДВА ДА ОСИГУРЯТ 5 % СОБСТВЕН ПРИНОС.

4. ПРАВИЛА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ПОМОЩ

Тези насоки установяват правилата за представяне, подбор и изпълнение на проектите, финансирани по открита процедура за конкурентен подбор на проекти с определен срок на кандидатстване, в съответствие с разпоредбите на ПМС №121 /31.05.2007г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС и по Програма ФАР на ЕС.

Кандидатстването по настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ се осъществява въз основа на проектни предложения.

4.1. Правила за допустимост по настоящата схема

Критериите за допустимост са разпределени в три групи и се отнасят до:

- **Допустимост на кандидатите**, т.е. организациите, които биха могли да кандидатстват за отпускане на безвъзмездна финансова помощ (4.2.1);
- **Допустимост на дейностите**, за които може да бъде отпусната безвъзмездна финансова помощ (4.2.2);
- **Допустимост на разходите**, които се включват при определяне размера на безвъзмездната финансова помощ (4.2.3).

4.2. Допустимост на кандидатите

4.2.1.1 Изисквания за допустимост на кандидата

Допустими кандидати по настоящата схема са:

- 86-те общини, изброени в т.4.2.2.2.

4.2.1.2. Партньорство и допустимост на партньорите

По настоящата схема кандидатът може да участва самостоятелно или в партньорство.

Допустими партньори по настоящата схема са:

- общините, посочени в т.4.2.2.2;

ВАЖНО!!!

Партньорствата, създадени за целите на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, не е необходимо да бъдат регистрирани в съда.

Партньорствата следва да постигат интегрирано решаване на съвместни проблеми, насочени към предотвратяване на наводнения и гарантиращи устойчивост на предложените интервенции.

Кандидатът и всички партньори заедно подписват **Декларация за партньорство (Приложение Д)** и **Договор за партньорство в свободен текст**, уреждащ взаимоотношенията между кандидата и всички партньори по време на изпълнение на проекта

4.2.1.3. Изпълнители от страна на Бенефициента

Бенефициентът има право да сключва договори с изпълнители за осъществяването на дейности по проекта. При избора на изпълнител Бенефициентът прилага Закона за обществените поръчки и нормативните актове по прилагането му в случаите, когато се явява възложител по смисъла на чл.7 и чл.14, ал.4 и 5 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) и чл.1, ал.4 от Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки (НВМОП).

Договарящият орган ще осъществява предварителен, текущ и последващ контрол за спазване от страна на Бенефициента на процедурите за определяне на изпълнител. При представяне на искане от страна на Бенефициента за междинно или окончателно плащане Договарящият орган ще извършва проверка на процедурите за определяне на изпълнител, с оглед признаване на разходите за съответната дейност, възложена на изпълнител.

4.2.2 Допустими дейности, за които може да се кандидатства

4.2.2.1 Продължителност:

Планираната продължителност на проекта **не може да надвишава 24 месеца.**

ВАЖНО!

Кандидатът трябва да има предвид и да включи в продължителността на проекта необходимото време за подготовка, съгласуване и провеждане на процедури възлагане на обществени поръчки за строителство, услуги и доставки, извършване на строителство, отчетност и одит, окончателно разплащане към изпълнителите и др.

4.2.2.2 Териториален обхват

Интервенциите по настоящата схема трябва да се осъществяват на територията на Република България, в рамките на **86 общини попадащи в обхвата на агломерационните ареали**³ (Приложение К от настоящите Насоки за кандидатстване), изброени по-долу:

1.	Аврен	30.	Казанлък	59.	Радомир
2.	Айтос	31.	Камено	60.	Разград
3.	Аксаково	32.	Карлово	61.	Раковски
4.	Асеновград	33.	Карнобат	62.	Родопи
5.	Балчик	34.	Каспичан	63.	Русе
6.	Белово	35.	Костинброд	64.	Садово
7.	Белослав	36.	Куклен	65.	Самоков
8.	Благоевград	37.	Кърджали	66.	Сандански
9.	Божурище	38.	Кюстендил	67.	Свищов
10.	Ботевград	39.	Ловеч	68.	Севлиево
11.	Бургас	40.	Лом	69.	Септември
12.	Бяла Слатина	41.	Лясковец	70.	Силистра
13.	Варна	42.	Марица	71.	Сливен
14.	Велико Търново	43.	Мездра	72.	Смолян
15.	Велинград	44.	Монтана	73.	Созопол
16.	Видин	45.	Нова Загора	74.	Сопот
17.	Враца	46.	Нови пазар	75.	Стамболийски
18.	Габрово	47.	Пазарджик	76.	Стара Загора
19.	Горна Оряховица	48.	Панагюрище	77.	Столична
20.	Гоце Делчев	49.	Перник	78.	Троян
21.	Девня	50.	Петрич	79.	Тунджа
22.	Димитровград	51.	Пещера	80.	Търговище
23.	Добрич – град	52.	Плевен	81.	Харманли
24.	Добричка	53.	Пловдив	82.	Хасково
25.	Долна Митрополия	54.	Поморие	83.	Червен Бряг
26.	Долни Дъбник	55.	Попово	84.	Чирпан
27.	Дулово	56.	Провадия	85.	Шумен
28.	Дупница	57.	Първомай	86.	Ямбол
29.	Елин Пелин	58.	Раднево		

ВАЖНО!

1. Дейности по проекти извън обхвата на горепосочените общини не са допустими за финансиране по настоящата схема.

4.2.2.3 Допустими дейности за финансиране по настоящата покана са:

1. Изграждане, реконструкция и ремонт на инфраструктура за предотвратяване на наводнения в населени места, в т.ч.
 - Разширяване на речното корито
 - Разширяване на съществуващи диги
 - Корекции на реки

³ **Агломерационни ареали** са 36 зони, състоящи се от групи селища и общини с неделими функционални и пътни връзки, които са концентрирани около големи или средни градски центрове.

- Защитни диги по речните и морските брегове;
 - Охранителни канали за защита на населени места от наводнения, предизвикани от повърхностни води;
 - Крайбрежни стени по речните и морските брегове и др.
2. Изграждане, реконструкция и ремонт на инфраструктура за борба с ерозията на речните брегове, в т.ч.
- Прагове;
 - Крайбрежни стени;
 - Защитни и укрепителни съоръжения от габиони и др.
3. Изграждане, реконструкция и ремонт на съоръжения за защита на морския бряг от ерозия и абразия, в т.ч.:
- крайбрежни стени;
 - диги (дамби);
 - буни;
 - брегоукрепващи вълноломи;
4. Изграждане, реконструкция и ремонт на малки по обем преливници, ретензионни обеми, бентове, водоеми и др, които са част от инфраструктура за защита на населени места от наводнения;

Всяко проектопредложение, предмет на което е защитата на населено място от наводнение вследствие на високи води в преминаващ през него воден обект (или защитата на бреговете на водния обект от абразия), трябва да е в съответствие с **Плана за управление на речните басейни**, разработени съгласно изискванията на Рамковата директива за водите на ЕС. Задължение на всеки кандидат е да **представи становище от съответната Басейнова дирекция за управление на водите, доказващо това съответствие.**

Когато проектопредложението касае дейности, които надграждат вече изградена инфраструктура за предпазване на населеното място от наводнения, на речните брегове от ерозия или на морския бряг от ерозия и абразия, трябва да има **ясно разграничение** между вече изпълнените мероприятия и тези, които се предвиждат за изпълнение по настоящото проектопредложение. **Разграничението трябва да бъде доказано с нужните обяснителни записки, изчисления, чертежи, количествено-стойностни сметки и др. в инвестиционния технически или работен проект.**

ВАЖНО!

- 1. Инфраструктурните съоръжения, които ще се изградят/ремонтират/реконструират в съответствие с допустимите за финансиране дейности трябва да се изпълняват върху терени, които са държавна и/или общинска собственост**
- 2. Всяко проектно предложение трябва да включва задължително поне два вида от гореизброените дейности, взаимосвързани помежду си и необходими за трайното подобряване на целевата територия**

При разработването на проектното предложение кандидатите задължително трябва да предвидят в изпълнението на проекта дейности за:

- **Одит на проекта** – одитът на проекта трябва да бъде извършен от регистриран експерт-счетоводител или от фирма за одит, като докладите за одит се прилагат към всяко искане за междинно и окончателно плащане по проекта;

- **Осигуряване на публичност и информиране** – съгласно чл. 6 от Общи условия към финансираните по Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013г. договори за безвъзмездна финансова помощ и Насоките за осъществяване на мерките за информация и публичност, изготвени от Управляващия орган (Приложение 3 към Насоките за кандидатстване). С оглед осигуряване публичността и информирането на обществеността относно финансовия принос на ЕС за реализацията на проекта, е необходимо проектното предложение да предвижда пресконференция /конференция/- кръгла маса по повод стартирането на проекта, както и подобно събитие при приключване на проекта за оповестяване резултатите от реализацията му.

ВАЖНО!

1. Кандидатът трябва да предвиди строителен надзор от лицензирана фирма – консултант съгласно чл.168 ал.2 от ЗУТ за проектни предложения, включващи строежи от първа до четвърта категория.

2. Проектните предложения трябва да бъдат част от или да се вписват в стратегическата рамка на съответния Общински план за развитие (2007-2013 г.). Кандидатите трябва да представят заедно с предложенията извадка от съответния Общински план за развитие, заверена с печат на съответната общинска администрация и текст „*вярно с оригинала*”.

3. Всяко проектно предложение трябва да бъде придружено от Решение на съответния Общински съвет за кандидатстване с проекта по настоящата схема, по който ще бъде осигурен 5% собствен принос по проекта и с което се декларира, че предназначението на обекта/ите на интервенция няма да бъде променяно за период не по-малък от 5 години след приключване на проекта.

В случай на партньорство, към проектното предложение следва да бъде приложено Решение на съответния общински съвет за партньорство по проекта, за осигуряване на собствен принос (в случай, че е приложимо) и с което се декларира, че предназначението на обекта/ите на интервенция няма да бъде променяно за период не по-малък от 5 години след приключване на проекта.

4. Проектните предложения, касаещи защита от наводнения на населени места от градските агломерации и защита на речните брегове от ерозия, трябва да са в съответствие с Плана за управление на речния басейн, утвърден от Министъра на околната среда и водите и мерките за съответното водно тяло.

5. Инвестиционният технически/работен проект трябва да се базира на извършени предварителни **инженерно-геоложки проучвания** в района, в който ще се изграждат съоръженията за предпазване на населеното място от наводнения, на речните брегове от ерозия или на морския бряг от ерозия и абразия, за което се представя доклад.

6. **Инвестиционният технически/работен проект за предпазване на населеното място от наводнения и/или на речните брегове от ерозия**, трябва да е изработен на базата на **Хидроложки доклад**, съдържащ нужните данни за проектиране на предвидените съоръжения съгласно действащите норми.

7. **Инвестиционният технически/работен проект за защита от ерозия на морския бряг** трябва да бъде изработен на базата на **Доклад за хидрографската и литоложката характеристика на акваторията**, в района на която ще бъдат построени съоръженията за предпазване на морския бряг от ерозия и абразия. Докладът трябва да като минимум:

а. Подробна геодезическа снимка на разглежданата територия (в т. ч. и изобатна карта на подводния брегови склон) в цифров и графичен вид;

б. Анализ и оценка на хидро- и литодинамичните процеси;

в. При реконструкция на съществуващи съоръжения за защита на морския бряг от ерозия - анализ на състоянието и функционалната ефективност на брегоукрепителните съоръжения;

г. Характерни профили и промери;

д. Математически модел.

8. Всички инвестиционни проекти по тази схема трябва да бъдат съгласувани с всички необходими институции съгласно действащото законодателство, включително:

а. РИОСВ;

б. Съответната Басейнова дирекция към МОСВ;

в. Местните експлоатационни дружества „Водоснабдяване и канализация”, „Електроразпределение”, АПИ и др;

г. други

9. Проектни предложения за защита на речни брегове или на морския бряг от ерозия и абразия, съчетани със свлачищния процеси, са недопустими за финансиране по тази схема.

4.2.2.4. Недопустими дейности/проекти за финансиране по настоящата схема са:

- Дейности на територията на общините извън обхвата на посочените в т.4.2.2.2.;
- Дейности/интервенции върху инфраструктура, различна от общинска или държавна собственост;
- Самостоятелна доставка на оборудване/ съоръжения (която не е свързана с предвидените СМР)
- Дейности, свързани с политически партии;
- Благотворителни дарения;
- Дейности, финансирани от бюджета на други програми на Общността;
- Дейности, свързани с изграждане на съоръжения за защита от наводнения на частни търговски обекти;

4.2.2.5 Брой предложения на кандидата за получаване на безвъзмездна финансова помощ

ВАЖНО!

Всеки кандидат може да представи само едно проектно предложение по Схемата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

В случай че кандидат представи едновременно повече от едно проектно предложение по схемата, всички негови предложения ще бъдат изключени от процедурата по оценка.

ВАЖНО!

Проект, подпомаган по други европейски програми и други донори, както и по национални програми с публично финансиране, не може да бъде едновременно допустим и за финансова помощ по настоящата процедура за същите дейности. Следователно кандидат, подпомаган по други европейски програми и други донори, както и по национални програми с публично финансиране, може да кандидатства по настоящата процедура за безвъзмездна помощ единствено за други, нефинансирани по тези програми, дейности.

4.2.2.6. Степен на готовност на проекта

Кандидатът задължително представя към формуляра за кандидатстване **техническа документация**, включваща:

- **Технически/работен проект** съгласно Закона за устройство на територията и Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, придружен от **подробни количествени сметки по всички части**. Техническият/ работният проект следва да бъде надлежно съгласуван с всички експлоатационни дружества и с други съгласувателни органи, и одобрен от главния архитект на Общината, съгласно изискванията на ЗУТ;

Технически/работен проект следва да съдържа :

- **Доклад за резултатите от инженерно-геоложки проучвания в района, в който ще бъдат построени съоръжения за предпазване на населеното място от наводнения, на речното легло от ерозия и абразия на морския бряг**
- **Хидроложки доклад за района, в който ще бъдат построени съоръжения за предпазване на населеното място от наводнения. Докладът да се базира на данни, предоставени от орган, извършващ наблюдение на речните нива**
- **Доклад за хидрографската и литоложката характеристика на акваторията, в района на която ще бъдат изградени съоръженията за защита на морския бряг от ерозия и/или абразия;**
- **Ситуация (геодезическо заснемане) на терена в района, където ще бъдат построени съоръжения за предпазване на населеното място от наводнения. На ситуацията трябва да бъдат обозначени точно границите на територията, която би била залята при наводнение в резултат на високите води на реката**
- **Решение по ОВОС, в случаите предвидени в ЗООС**
- **Разрешително/и за ползване на воден обект, издадено/и по реда, предвиден в Закона за водите**
- **Оценка на съответствието на инвестиционния проект със съществените изисквания към строежите** изготвена като комплексен доклад от лицензирана фирма-консултант /независим строителен надзор/ за строежи 1-ва, 2-ра категория или **Решение на експертния съвет на одобряващата администрация**, съгласно чл.142, ал.6 от ЗУТ, в случаите на строежи 3 -та, 4-та и 5-та категория;
- **Разрешение за строеж по реда на чл.148-156 от ЗУТ;**
- **Подробна Количествено-стойностна сметка (КСС), представена по отделни обекти на интервенция, съгласно Приложение Б1. (в 1 оригинал и 2 копия към формуляра за кандидатстване). Количествата в тази КСС трябва да съответстват напълно на тези в количествените сметки на проектантите в отделните части на техническия/работния проект;**
- **Анализи по ресурси на единичните цени на СМР, включени в КСС, съгласно Приложение Б2. Единичните цени на СМР, с които е остойностена КСС, трябва да съответстват на пазарните. Не се допуска в КСС да се прилагат цени по уедрени показатели или да се използват единични цени на СМР, без за тях да са приложени анализи по ресурси.**

ВАЖНО!

Задължение на кандидата е да представи към Формуляра за кандидатстване **инвестиционния проект в целия му наличен обем** (чертежи, количествено-стойностна сметка и др.) и **свързаната с него налична документация** (съгласувания, одобрения и разрешения, инженерно-геоложки доклад, хидроложки доклад, доклад за хидрографската и литоложката характеристика на акваторията и др.)

4.2.3. Допустими разходи: разходи, които се признават при отпускане на безвъзмездна финансова помощ

При предоставяне на безвъзмездната финансова помощ ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“. Бюджетът представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на „допустимите разходи“. Единичните стойности на допустимите разходи трябва да се базират на нормативно определени размери или на реални пазарни цени.

Допустимите разходи не трябва да противоречат на:

- правилата, описани в *Регламент (ЕО) №1080/2006* на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и за отмяна на Регламент (ЕО) №1783/1999, *Регламент (ЕО) №1083/2006* на Съвета относно определянето на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999,
- ПМС №62/ 21.03.2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, за финансовата рамка 2007-2013 г., и
- ПМС №245/ 09.10.2007 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Регионално развитие“, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие, за финансовата рамка 2007-2013 г.

За да се считат за допустими, разходите трябва:

- 1) да са необходими за изпълнението на проекта, да са заложи в договора по смисъла на чл.3 от ПМС №121/ 31.05.2007 г. и да отговарят на принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства;
- 2) да са действително извършени, като тяхното възникване да бъде отчетено въз основа на първични счетоводни документи или други документи с еквивалентна доказателствена стойност съгласно националното законодателство;
- 3) да са действително платени и отчетени през периода за допустимост на разходите по чл.3 от ПМС №245/ 09.10.2007 г.;
- 4) да са отразени в счетоводната и данъчна документация на бенефициента и да могат да бъдат проследени въз основа на ефективно функционираща одитна пътека;
- 5) да могат да се установят и проверят, и да бъдат подкрепени от оригинални разходооправдателни документи;
- 6) да не са финансирани по друг проект, програма или друга финансова схема, финансирана от публични средства на националния или европейския бюджети;
- 7) да са извършени за дейности по Оперативната програма в съответствие с разпоредбите на приложимото законодателство;
- 8) разходите, свързани с изпълнението на договори за доставка на стоки, предоставяне на услуги и строителство са допустими, ако договорите са сключени при спазване изискванията на националното законодателство за възлагане на обществени поръчки и разпоредбите на ПМС № 55/ 12.03.2007 г.

4.2.3.1 Период на допустимост на разходите

Общият период на допустимост на разходите по Оперативната програма се определя съгласно чл.3, ал.1 от ПМС №62/ 21.03.2007 г. и чл.3 от ПМС №245/09.10.2007 г., а именно от 01.01.2007 г. до 31.12.2015 г.

4.2.3.2 Преки допустими разходи

Тук влизат разходите, които са пряко свързани с проекта и без тях неговото осъществяване е невъзможно. Преките допустими разходи съгласно ПМС № 245/ 09.10.2007 г. са свързани с изпълнението на дейностите по сключени договори, обобщени в следните основни групи:

- разходи, свързани със заснемания, идейни, технически и работни инвестиционни проекти и с оценка на съответствието на проектите, съгл. чл. 142, ал.4 от Закона за устройство на територията **в размер до 5% от стойността на строително-монтажните работи;**
- разходи, свързани с подготовката на документация за участие в процедура за възлагане на обществени поръчки и за провеждане на процедурите за избор на изпълнители в съответствие с националното законодателство в тази област. Общият допустим размер на този разход не следва да надвишава **15 000 лв.;**
- разходи за услуги, които са пряко свързани с проекта, съфинансиран от Оперативната програма и са необходими за неговата подготовка и изпълнение, като наеми, дизайнерски, архитектурни, инженерни, информационно-технологични, консултантски, правни и нотариални, изследвания и експертни проучвания, геоложки проучвания, разходи за оценка на въздействието върху околната среда, разпространение на информацията, финансово-счетоводна проверка, одит, застраховки и други услуги;
- разходи изработване на **Хидроложки доклад за района**, в който ще се построят съоръженията за предотвратяване на наводнения и/или за защита на речния бряг от ерозия (респ. за **Доклад за хидрографската и литоложката характеристика на акваторията**, в района на която ще бъдат построени съоръженията за защита на морския бряг от ерозия и абразия).
- разходи, свързани с набавянето на необходими разрешителни документи, изискващи се от националното законодателство, включително и свързаните с тях такси, дължими на съответните компетентни органи;
- разходи за подготовка на строителната площадка (разрушаване на съществуващи строежи или на части от тях, разчистване на строителната площадка, вертикална планировка);
- разходи за строителни и монтажни работи за:
 - изграждане, реконструкция и ремонт на инфраструктурни съоръжения за предотвратяване на наводнения, и др.
 - изграждане, реконструкция и ремонт на инфраструктура за предпазване от наводнения на населени места от 86-те общини от агломерационните райони, в т.ч.:
 - корекции на реки;
 - защитни диги;
 - охранителни канали за предпазване на населени места от наводнения, предизвикани от повърхностни води;
 - крайбрежни стени др.
 - изграждане, реконструкция и ремонт на инфраструктура за предпазване на речните брегове от ерозия, в т.ч.
 - прагове;
 - крайбрежни стени;
 - защитни и укрепителни съоръжения от габиони и др.
 - изграждане, реконструкция и ремонт на съоръжения за предпазване на морския бряг от ерозия и абразия, в т.ч.:

- крайбрежни стени;
 - диги (дамби);
 - буни;
 - брегоукрепващи вълноломи;
- изграждане, реконструкция и ремонт на малки по обем преливници, бентове, ретензионни обеми, водоеми и др., които са част от инфраструктура за защита на населени места от наводнения;
- разходи за авторски и строителен надзор в размер общо **до 3% от стойността на строително-монтажните работи**;
 - разходи, свързани с въвеждането на обекта в експлоатация
 - разходи за независим финансов одит – тези разходи могат да бъдат до **1% от общите допустими разходи по проекта**;
 - Разходите за информираност, публичност и визуална идентификация на проекта не трябва да надвишават **0,5%** от преките допустими разходи по проекта.

ВАЖНО!

Разходите за изготвяне на формуляра за кандидатстване не следва да надвишават сумата от 10 000 лв.

ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ:

- разходи за възнаграждения на физически лица, пряко ангажирани с дейности по управлението и/или изпълнението на проекта, включително дължимите осигурителни вноски
- разходи за командировки (пътни, дневни и квартирни) на лица, пряко ангажирани с дейности по управлението и/или изпълнението на проекта в страната при положение, че са извършени и отчетени в съответствие с приложимата нормативна уредба в тази област;

Разходите за организация и управление, включващи възнаграждения за лица, пряко ангажирани с управлението и/или изпълнението на проекта, в това число предвидените дължими осигурителни вноски, както и необходимите командировъчни разходи, общо не трябва да **надвишават 2% от стойността на преките допустими разходи по проекта**.

Ръководителят на проекта трябва да отговаря на изискванията на ПМС №194/ 13.08.2007 г. за управление на изпълнението на инфраструктурни проекти, финансирани със средства от Европейския съюз.⁴

ВАЖНО!

Кандидатът може да включи в екипа по проекта само физически лица.

Разходите за възнаграждения на физическите лица трябва да бъдат доказани единствено чрез трудови и граждански договори и трябва да се отчетат само и единствено в Раздел 1 „Допустими разходи за организация и управление” на бюджета.

Специфични допустими разходи

⁴ <http://www.bgregio.eu/FCKeditor/UserFiles/File/postanovlenie%20194.rtf> или <http://www.eufunds.bg/docs/%CF%CC%D1%20%B9%20%20194.pdf>.

Допустим разход е невъзстановим данък добавена стойност, съгласно Указание на Министерство на финансите № 91-00-502/27.08.2007 г. за третиране на ДДС като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС (**Приложение И** от Насоките за кандидатстване).

Бенефициентът определя ДДС като невъзстановим, когато:

1. бенефициентът не е регистриран по ЗДДС;
2. бенефициентът е регистрирано лице по чл.99 и чл.100, ал.2 по ЗДДС;
3. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС на основание, различно от посоченото в т.2, и стоките и услугите, финансирани по настоящата схема са предназначени за:
 - извършване на освободени доставки по глава четвърта по ЗДДС, или
 - безвъзмездни доставки, или за дейности, различни от икономическата дейност на лицето.
4. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС и правото на приспадане на данъчен кредит за получените стоки и услуги, финансирани по настоящата схема, не е на лице на основание чл.70, ал.1, т.4, 5 от ЗДДС.

4.2.3.1. Недопустими разходи

Недопустими разходи по схемата за безвъзмездна финансова помощ са недопустимите разходи съгласно правилата за Структурни фондове на ЕС (Регламент (ЕО) №1080/2006г. на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и за отмяна на Регламент (ЕО) №1783/1999г., Регламент (ЕО) №1083/2006г. на Съвета относно определянето на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999г., Регламент на ЕК (ЕС) № 1685/2000 г. за приемане на подробни правила за изпълнението на Регламент (ЕС) № 1260/1999 г. на Съвета относно приемливостта на разходи за дейности, съвместно финансирани от Структурните фондове на ЕС) и Постановление на Министерски съвет № 62 от 21 март 2007 г., както и в Постановлението №245/ 09.10.2007 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Регионално развитие”, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие, за финансовата рамка 2007-2013 г.

Недопустими разходи съгласно разпоредбите на ПМС №245/ 09.10.2007 г. са:

1. разходи, за които вече е получавана публична безвъзмездна помощ, дори и частично;
2. разходите, определени за недопустими съгласно чл.4, ал.13 и чл.9, ал.1 на ПМС № 62/ 21.03.2007г.;
3. разходи по договори за услуги, доставки и строителство, свързани със следните договори с подизпълнители:
 - договори с подизпълнители, които увеличават разходите за изпълнение на дейността, без да създават добавена стойност;
 - договори с посредници и консултанти, в които плащането е определено като процент от общия разход за дейността, освен ако бенефициентът може да докаже, че плащането се отнася за действително извършената работа или услуга;
4. разходи за лихви, разносните за финансови транзакции, комисионните и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута, и други чисто финансови разходи;
5. други данъци и такси, с изключение на случаите, предвидени в чл.7, т.3, буква “б” и т.12 на ПМС № 245/09.10.2007 г.;
6. разходи за покриване на възможни бъдещи загуби или дългове;

Специфични недопустими разходи по схемата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:

- Разходи за закупуване на земя и недвижими имоти;
- Разходи за закупуване/доставка на машини, съоръжения, оборудване, обзавеждане;
- Разходи за инфраструктурни мерки, които се извършват върху недвижими имоти, частна собственост
- Разходи за защита от ерозия/абразия на участъци от брегове на водни обекти, вкл. морския бряг, където **ерозията/абразията е съчетана със свлачищни процеси.**

Направеният от бенефициента **принос в натура** не представлява действителен разход и **не се счита за допустим**. Този принос няма да бъде зачитан за съфинансиране от страна на бенефициента по настоящата схема.

ВАЖНО!

Размерът на безвъзмездната финансова помощ е дължим до размера на верифицираните допустими разходи. Извършените от бенефициента недопустими разходи не подлежат на възстановяване.

5. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА НА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

5.1. Формуляр за кандидатстване

Кандидатите, които желаят да участват с проектни предложения в настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ, трябва да направят това като използват Формуляра за кандидатстване, приложен към настоящите Насоки (**Приложение А**) и съответните приложения, публикувани на адрес <http://www.mrrb.government.bg> и www.bgregio.eu.

Формулярът за кандидатстване трябва да бъде попълнен внимателно и максимално ясно, така че да може да бъде оценен правилно. Кандидатите трябва да бъдат точни и да опишат подробно как смятат да постигнат целите на проекта, какви ще бъдат ползите от него и как проектът съответства на целите на настоящата схема.

Кандидатите трябва да попълнят и представят Формуляра за кандидатстване в зададения WORD-формат на **български език**.

Няма да се приемат Формуляри, попълнени на ръка.

Формулярът за кандидатстване със съответните приложения трябва да бъдат подадени в 1 оригинал и 2 копия.

Техническата документация се предава в едно копие, заверено с печат на кандидата и текст „Вярно с оригинала”.

Формулярът за кандидатстване (**Приложение А**), бюджетът на проекта – Таблица 1: Общи допустими разходи, Таблица 2: Източници на финансиране и Таблица 3: Опис на дейностите за публичност (**Приложение Б**), Количествено-стойностната сметка (**Приложение Б1**), Анализът на цените по ресурси (**Приложение Б2**) трябва да бъдат представени **и на електронен носител (компакт-диск)**. Представените електронни файлове трябва да съдържат идентично предложение на това, което е представено на хартиен носител. Всеки документ от проектното предложение (**Приложения А, Б, Б1, Б2**) трябва да бъде представен като отделен и неделим файл (напр. Формулярът за кандидатстване трябва да бъде представен отделно и не трябва да бъде разделян на няколко файла).

Количествено-стойностната сметка (Приложение Б1) следва да бъде представена в един единствен електронен файл във формат Excel.

Анализите на цените по ресурси следва да бъдат представени в един единствен файл, на една работна таблица (worksheet), съгласно приложение Б2 във формат Excel. Анализът на цените по ресурси на хартиен носител (Приложение Б2) следва да бъде представен в един екземпляр към техническата документация.

За улеснение на обработката на проектните предложения моля представете оригинала и двете копия на предложението, отпечатани на хартия във формат А4, подвързани поотделно в класьори с твърди корици и ясно обозначени като „оригинал” и „копие”. Всеки класьор следва да съдържа опис на приложените документи, включително и на отделните части от техническата документация.

5.2. Как и къде се изпращат проектните предложения

Попълнените формуляри за кандидатстване със съответните приложения трябва да бъдат подадени в запечатан плик с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на следния адрес:

гр. София пощ. код 1202, ул. “Св. Св. Кирил и Методий” № 17-19,
Министерство на регионалното развитие и благоустройството,
Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие”,
Отдел „Изпълнение на програмните приоритети”.

При получаване на попълнените формуляри за кандидатстване със съответните приложения към тях на бенефициента се издава разписка с подпис и дата.

На плика, съдържащ целия пакет за кандидатстване, трябва да бъде написано следното:

ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ – ДА НЕ СЕ ОТВАРЯ	
Бюджетна линия:	BG161PO001/1.4-06/2010
Приоритетна ос:	1. „Устойчиво и интегрирано градско развитие”
Операция:	1.4. „Подобряване на физическата среда и превенция на риска”
Име на Схемата:	„Подкрепа за дребномащабни мерки за предотвратяване на наводнения в градските агломерации”
Наименование на проектното предложение:
Пълното име на кандидата:
Пълният адрес за кореспонденция на кандидата:

5.3. Краен срок за получаване на проектните предложения

Крайният срок за получаване на проектните предложения е **01 ноември 2010 г. в 16.00 ч. местно време.**

5.4. Допълнителна информация

Въпроси във връзка с попълването на формулярите за кандидатстване и изискванията по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна помощ могат да се задават на:

Електронен адрес: opr@mrbb.government.bg,

Факс: 987 74 50 или

Адрес за кореспонденция: гр.София пощ. код 1202,
ул. "Св. Св. Кирил и Методий" № 17–19,
Министерство на регионалното развитие и благоустройството,
Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие”,
Отдел „Изпълнение на програмните приоритети”

Въпросите се задават **не по-късно от 21 дни преди крайния срок за получаване на проектни предложения**, като ясно се посочва номерът на бюджетната линия на схемата за безвъзмездна помощ.

С оглед осигуряване на равнопоставено третиране на кандидатите, Управляващият орган няма да дава предварителни становища относно съответствие на дейности/проект или кандидат с условията за кандидатстване.

Въпросите и отговорите се публикуват в рубриката „Въпроси-отговори” на интернет-страницата на Оперативната програма www.bgregio.eu **не по-късно от 11 дни преди съответния краен срок за подаване на предложенията.**

ВАЖНО!

ПУБЛИКУВАНИТЕ ОТГОВОРИ НА ВЪПРОСИ, ИЗПРАТЕНИ НА ЕЛЕКТРОНИЯ АДРЕС НА ОПРР, ПРЕДСТАВЛЯВАТ ОФИЦИАЛНО СТАНОВИЩЕ НА УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН, ПРЕДСТАВЛЯВАТ НЕРАЗДЕЛНА ЧАСТ ОТ НАСОКИТЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ И ТРЯБВА ДА БЪДАТ ВЗИМАНИ ПОД ВНИМАНИЕ ОТ ПОТЕНЦИАЛНИТЕ БЕНЕФИЦИЕНТИ ПРИ ИЗГОТВЯНЕ НА ДОКУМЕНТАЦИЯТА ЗА КАНДИДАСТВАНЕ.

ВЪПРОСИТЕ И ОТГОВОРИТЕ СЕ ПРЕДОСТАВЯТ И НА ОЦЕНИТЕЛНАТА КОМИСИЯ И СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД ПРИ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ОЦЕНКАТА НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ.

5.5. Оценка и подбор на проектни предложения

Всички проектни предложения се оценяват в съответствие с критериите, описани в Насоките за кандидатстване.

Оценката се документира чрез попълването на оценителни таблици. Оценката на проектните предложения включва следните етапи:

Етап 1: Оценка на административното съответствие;

Етап 2: Оценка на допустимостта;

Етап 3: Техническа и финансова оценка.

Всички етапи на оценката се извършват от Оценителна комисия, назначена със заповед на ръководителя на Договарящия орган.

5.5.1. Етап 1: Оценка на административното съответствие

Оценката на административно съответствие включва проверка за спазване на критериите, посочени в Контролен лист 1 – Оценка на административното съответствие към Формуляра за кандидатстване:

Оценката на административно съответствие включва проверка за спазване на следните изисквания:

- Проектното предложение се отнася за схемата, за която има обявена процедура за набиране на проектни предложения;
- Формулярът за кандидатстване отговаря на всички формални изисквания и на образеца, публикуван с настоящите Насоки за кандидатстване;

- Формулярът за кандидатстване е попълнен съгласно изискванията и всяка една от точките във формуляра съдържа цялата информация, необходима за оценка на проектното предложение;
- Всички документи, упоменати в контролния лист за оценка на административното съответствие, са представени съгласно изискванията;
- Техническата документация отговаря по обем и съдържание на изискванията на ЗУТ, Наредба № 4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти и всички други нормативни и поднормативни документи с отношение към проектното предложение.

При неясноти по подадените документи Оценителната комисия може да изиска допълнителна информация и документи, уточняващи или удостоверяващи информацията, подадена в проектното предложение.

ВАЖНО!

СЛЕД ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ЕТАПА НА ОЦЕНКА НА АДМИНИСТРАТИВНО СЪОТВЕТСТВИЕ ОЦЕНИТЕЛНАТА КОМИСИЯ ЩЕ УВЕДОМИ ВСИЧКИ КАНДИДАТИ КАТО ПУБЛИКУВА НА ИНТЕРНЕТ-СТРАНИЦАТА НА ОПРР – WWW.BGREGIO.EU РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОЦЕНКАТА НА ТОЗИ ЕТАП.

КАНДИДАТИТЕ, ЧИИТО ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ СА ОТХВЪРЛЕНИ, МОГАТ ДА ПОДАДАТ ПИСМЕНИ ВЪЗРАЖЕНИЯ СРЕЩУ НЕДОПУСКАНЕТО ИМ ДО СЛЕДВАЩИЯ ЕТАП НА ОЦЕНКА ПРЕД ОЦЕНИТЕЛНАТА КОМИСИЯ ЧРЕЗ РЪКОВОДИТЕЛЯ НА УО НА ОПРР В СРОК ДО 5 РАБОТНИ ДНИ ОТ ДАТАТ НА ПУБЛИКУВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА.

5.5.2.Етап 2: Оценка на допустимостта

При проверката на допустимостта оценяването се извършва чрез прилагане на критериите за допустимост на кандидатите и проектните дейности, посочени в Контролен лист 2 – Оценка на допустимостта към Формуляра за кандидатстване. Оценката на допустимостта ще се извършва само за предложенията, които са преминали успешно административната оценка, както следва:

- Кандидатите/партньорите са допустими, когато:
 - Отговарят на изискванията съгласно т. 4.2.1. от Насоките за кандидатстване, като това е обосновано в Формуляра за кандидатстване и е доказано чрез приложените подкрепящи документи към момента на кандидатстване;
- Проектното предложение е допустимо, когато отговаря на изискванията съгласно т. 4.2.2. от Насоките за кандидатстване и това е обосновано в Формуляра за кандидатстване:
 - Съответствие с териториалния обхват по схемата;
 - Съответствие с периода на изпълнение на проекта;
 - Съответствие с допустимите дейности по схемата;
 - Съответствие с минимален/максимален размер на безвъзмездната финансова помощ по проекта;
 - Съответствие с размера на финансовия принос на кандидата;
 - Съфинансирането от ОПРР /ЕФРР/ е в рамките на максималния допустим праг;
 - Проектът предвижда мерки, свързани с публичността и разпространението на информацията, съгласно Насоките за кандидатстване;

- Проектът не е в противоречие с хоризонталните политики на Европейския съюз (равенство между половете, социално включване, устойчивото развитие и опазването на околната среда).

ВАЖНО!!!

В случай, че в проектното предложение са включени дейности, които не са допустими по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, проектното предложение няма да бъде допуснато до следващия етап на оценка.

Проектното предложение преминава към следващия етап на оценка (техническа и финансова оценка), само ако е получило положителен отговор („да“) на всички посочени критерии за съответната оценка.

ВАЖНО!

СЛЕД ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ЕТАПА НА ОЦЕНКА НА ДОПУСТИМОСТТА ОЦЕНИТЕЛНАТА КОМИСИЯ ЩЕ УВЕДОМИ ВСИЧКИ КАНДИДАТИ КАТО ПУБЛИКУВА НА ИНТЕРНЕТ-СТРАНИЦАТА НА ОПРР – WWW.BGREGIO.EU РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОЦЕНКАТА НА ТОЗИ ЕТАП.

КАНДИДАТИТЕ, ЧИИТО ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ СА ОТХВЪРЛЕНИ, МОГАТ ДА ПОДАДАТ ПИСМЕНИ ВЪЗРАЖЕНИЯ СРЕЩУ НЕДОПУСКАНЕТО ИМ ДО СЛЕДВАЩИЯ ЕТАП НА ОЦЕНКА ПРЕД ОЦЕНИТЕЛНАТА КОМИСИЯ ЧРЕЗ РЪКОВОДИТЕЛЯ НА УО НА ОПРР В СРОК ДО 5 РАБОТНИ ДНИ ОТ ДАТАТ НА ПУБЛИКУВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА.

5.5.3. Етап 3: Техническа и финансова оценка

„Техническа и финансова оценка“ е оценка по същество на проектите предложения, която се извършва в съответствие с предварително оповестените критерии за оценка.

Критериите за оценка са обособени на раздели и подраздели. Скалата за оценка е петстепенна. Всеки подраздел получава 0, 1, 2, 3, 4 или 5 точки по следната скала: 0 – липса на съответствие, 1 – много слабо съответствие, 2 - слабо съответствие, 3 – задоволително съответствие, 4 - много добро съответствие и 5 – пълно съответствие. В таблицата по-долу са дадени пояснения за ситуацияите, в които дадено проектно предложение получава оценка съответно 1, 3 или 5. **Оценките 2 и 4 съответстват на ситуации, в които проектното предложение заслужава оценка по-висока съответно от 1 и 3, но не е достатъчно добре обосновано и не отговаря на изискванията, за да получи съответно оценка 3 и 5.**

Договарящият орган си запазва правото да намали проектбюджета по препоръка на оценителната комисия, в случаите, в които разходи са недопустими или не отговарят на пазарната им стойност, като се съблюдава изискването за процентно съотношение между отделните разходи.

ТАБЛИЦА ЗА ОЦЕНКА НА ТЕХНИЧЕСКОТО И ФИНАНСОВО КАЧЕСТВО

Критерии	Максимална оценка	Точка от Формуляра за кандидатстване
1. Съответствие на проектното предложение	максимум 10	
1.1. Ясно ли е формулирана целта на проекта и тя съответства ли на целите на операция 1.4 ”Подобряване на физическата среда и превенция на риска” и на настоящата схема за безвъзмездна	5	т.3.2, т.3.3.1

финансова помощ		
- Целта на проектното предложение е ясно и точно формулирана и напълно съответства на целта на операция 1.4 "Подобряване на физическата среда и превенция на риска" и на настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ.	Оценка 5	
- Целта на проектното предложение е сравнително ясно формулирана и съответства, но непълно на целта на операция 1.4 "Подобряване на физическата среда и превенция на риска" и на настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ..	Оценка 3	
- Целта на проектното предложение е неясно формулирана и е налице липса на съответствие с целта на операция 1.4 "Подобряване на физическата среда и превенция на риска" и на настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ.	Оценка 1	
1.2. Ясно ли е определено и обосновано съответствието с планов документ за целевата територия (общински план за развитие, план за управление на речния басейн-обект на интервенция и др.)	5	т.3.3.2
- Съответствието с планов документ е ясно определено и обосновано; посочено е и е разяснено точното съответствие с целите, приоритетите, мерките на дадения документ;	Оценка 5	
- Съответствието с планов документ само е посочено, но не са дадени по-подробни разяснения;	Оценка 3	
- Посочено съответствие с планови документи е очевидно неадекватно и неточно;	Оценка 1	
2. Обосновка на проекта и методология	максимум 55	
2.1. Доколко проектното предложение адресира конкретни нужди, ограничения и проблеми на целевата територия и целевите групи и как са обосновани те?	5	т.3.3.2
- Проектното предложение демонстрира ясно и задълбочено познаване на нуждите и проблемите на целевата територия (община, населено място) и целевите групи;	Оценка 5	
- Нуждите и проблемите са много добре обосновани, използвани са достатъчно данни от регионални и местни източници или документи, както и официални статистически данни и информация, проучвания от кандидата;		
- Проектното предложение адресира напълно проблеми и нужди, свързани със предотвратяване на риска от наводнения върху целевата територия		
- Проектното предложение демонстрира сравнително добро познаване на нуждите и проблемите на целевата територия (община, населено място) и целевите групи;	Оценка 3	
- Нуждите и проблемите са сравнително добре обосновани, използвани са данни от регионални и местни източници или документи, но те не са достатъчно убедителни;		
- Проектното предложение адресира, но в недостатъчна степен, проблеми и нужди, свързани със предотвратяване на риска от наводнения върху целевата територия;		
- Нуждите и проблемите на целевата територия (община, населено място) и целевите групи не са ясно формулирани и/или липсва обосновка.	Оценка 1	
2.2. Ясно ли са дефинирани целевите групи и крайните	5	т.3.3.3, 3.3.4

бенефициенти?		
<ul style="list-style-type: none"> - Целевите групи са ясно представени и количествено определени. - Имайки предвид предвидените дейности и бюджета на проекта, както и естеството на кандидата, броят на хората (в абсолютни стойности), повлияни позитивно от този проект може да се оцени като много значителен. 	Оценка 5	
<ul style="list-style-type: none"> - Целевите групи са добре представени, но не са определени количествено. - Имайки предвид предвидените дейности и бюджета на проекта, както и естеството на кандидата, броят на хората (в абсолютни стойности), повлияни позитивно от този проект може да се оцени като умерен. 	Оценка 3	
<ul style="list-style-type: none"> - Целевата група е неясно формулирана и количествено неопределена. Липсват или са неясни доказателствата за търсенето на продуктите и дейностите на проекта. - Имайки пред вид предвидените дейности и бюджета на проекта, както и естеството на кандидата, броят на хората (в абсолютни стойности), повлияни позитивно от този проект може да се оцени като незначителен. 	Оценка 1	
2.3. Ясно ли са дефинирани дейностите по проекта?	5x2	т.3.6
<ul style="list-style-type: none"> - Дейностите са описани ясно и достатъчно подробно и конкретно, те са подходящи, необходими и достатъчни за постигане на очакваните продукти и резултати на проекта. 	Оценка 5x2	
<ul style="list-style-type: none"> - Дейностите са описани сравнително подробно и конкретно; не става напълно ясно дали те са необходими и достатъчни за осигуряване на продуктите и резултатите на проекта; вероятно не е избрано най-подходящото решение; 	Оценка 3x2	
<ul style="list-style-type: none"> - Дейностите не са ясно посочени, липсват съществени дейности, необходими за осигуряване на продуктите на проекта или са включени дейности, които не са необходими за осигуряване на продуктите и резултатите на проекта; 	Оценка 1x2	
2.4. Съдържа ли проектното предложение ясна методология за изпълнение на проекта? Ясен и изпълним ли е планът за действие?	5	т.3.7.1, т.3.8, т.4, т.8
<ul style="list-style-type: none"> - Предложените методи са подходящо избрани, добре структурирани и описани с оглед предложените дейности, резултатите от проекта и екипа за реализация на проекта; - Времевият обхват на отделните дейности в плана за действие е реалистичен; разпределението на дейности във времето е балансирано и позволява безпроблемно управление и изпълнение; - Представена е точна и изчерпателна информация за планираните процедури за избор на изпълнители от страна на бенефициента (по ЗОП и НВМОП) 	Оценка 5	
<ul style="list-style-type: none"> - Предложените методи не са достатъчно добре подбрани и/или описани с оглед предложените дейности, резултатите от проекта и екипа за реализация на проекта; - Методологията не е детайлизирана, но е възможно приспособяването ѝ; - Времевият обхват на отделните дейности в плана за действие е реалистичен, но твърде оптимистичен; разпределението на дейности във времето не е достатъчно 	Оценка 3	

<p>добре балансирано и съществува риск от лошо или забавено изпълнение;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Представена е информация за планираните процедури за избор на изпълнители от страна на бенефициента (по ЗОП и НВМОП), но има съществени пропуски. 		
<ul style="list-style-type: none"> - Предложените методи не са подходящо избрани или са липсващи; - Времевият обхват на отделните дейности в плана за действие е нереалистичен и не би довел до тяхното осъществяване в рамките на планираната продължителност на проекта; - Представената информация за планираните процедури за избор на изпълнители от страна на бенефициента (по ЗОП, НВМОП) е неясна или липсваща. 	Оценка 1	
<p>2.5. Ясно ли са дефинирани резултатите и продуктите от проекта. Съдържа ли проектното предложение реалистични и обективно измерими индикатори ?</p>	5x2	т.3.9, т.3.10, т.3.11,
<ul style="list-style-type: none"> - Резултатите и продуктите са ясно дефинирани; те се създават от предвидените дейности и са необходими и достатъчни за постигане на целите (ползите за целевите групи), измерими са и са представени в количествена форма. - Индикаторите и източниците на информация са ясни, конкретни и изчерпателни. - От представената информация става ясно, че проектът осигурява ефективна защита на населеното място от наводнения 	Оценка 5x2	
<ul style="list-style-type: none"> - Резултатите и продуктите са сравнително добре дефинирани, измерими са, но не са представени в количествена форма; не е достатъчно ясна връзката с предвидените дейности, - Индикаторите са представени в количествена форма, но не са напълно реалистични; източниците на информация не са достатъчно ясни, надеждни, и изчерпателни. - От представената информация става ясно, че проектът осигурява защита на населеното място от наводнения, но в сравнително умерена степен в сравнение със стойността на проекта и/или представената обосновка е неубедителна. 	Оценка 3x2	
<ul style="list-style-type: none"> - Резултатите и продуктите не са дефинирани или са неясно дефинирани или е липсваща връзката с предвидените дейности. - Индикаторите и източниците на информация не са определени или са определени неясно. - От представената информация става ясно, че проектът не осигурява в минимална степен защита на населеното място от наводнения в сравнение със стойността на проекта и/или липсва обосновка; 	Оценка 1x2	
<p>2.6. Доколко проектът допълва и надгражда други дейности, проекти върху целевата територия?</p>	5	т.3.7.2, т.3.13
<ul style="list-style-type: none"> - Проектът допълва и/или надгражда поне 2 предходни проекта, свързани с осигуряване защита на населеното място от наводнения и/или защита на речното легло и морския бряг от ерозия/абразия 	Оценка 5	

- Проектът допълва и/или надгражда 1 подобен предходен проект или е предпоставка за следващ проект, но връзката с тях е неясна.	Оценка 3	
- Не е описана връзката на проекта с предходни или последващи проекти	Оценка 1	
2.7. Осигурява ли проектът устойчивост на постигнатите резултати по проекта: финансова (как ще се финансират дейностите, след като приключи предоставеното финансиране) и институционална (ще се запазят ли структурите, които да продължат дейността и след края на проекта)?	5x2	т.3.12.2
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Устойчивостта на резултатите от проекта е ясно обоснована. ▪ Представени са убедителни доказателства че: <ul style="list-style-type: none"> - ползите от проекта за целевите групи ще продължат да съществуват и след края на финансирането. - са налице реалистични и надеждни потенциални източници за финансиране след приключване на проекта; - след приключването на проекта ще има структури (като човешки ресурси и организация), които осигуряват продължаване на дейността. 	Оценка 5x2	
- Устойчивостта на резултатите от проекта не е добре обоснована. Представените доказателства са недостатъчни и неубедителни.	Оценка 3x2	
- Доказателствата за устойчивост на проекта са твърде неопределени или изобщо липсват.	Оценка 1x2	
2.8. Осигурява ли проектът решаване на съвместни проблеми, свързани с предотвратяване на наводнения?	5	Т.3.6, т.3.12.2
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектното предложение включва интервенции на територията на повече от една община, които водят до решаване на съвместни проблеми, насочени към предотвратяване на наводнения и/или защита на речното легло и морския бряг от ерозия/абразия и гарантиращи устойчивост на предложените интервенции 	Оценка 5	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Проектното предложение включва интервенции на територията само на една община, 	Оценка 0	
3. Капацитет за изпълнение и опит	максимум 10	
3.1. Разполага ли кандидатът с достатъчен управленски, финансов и технически капацитет за изпълнение на проекта?	5	т.1.2, т.1.3, т.2 Приложение Г
<ul style="list-style-type: none"> - Кандидатът и/или партньорите има поне 2 години опит в изпълнението на проекти от подобен характер и естество ; - Кандидатът има добра представа относно разпределението на задачите между членовете на екипа. - Ръководителят отговаря на изискванията на ПМС №194/31.08.2007 г. 	Оценка 5	
<ul style="list-style-type: none"> • Кандидатът и/или партньорите има поне 2 години опит в изпълнението на проекти от подобен характер и естество, но със значително по-малка стойност; • Разпределението на задачите между членовете на екипа е задоволително; 	Оценка 3	

- <i>Ръководителят отговаря на изискванията на ПМС №194/31.08.2007 г.</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Кандидатът и/или партньорите нямат никакъв опит в управлението/ изпълнението на сходен тип дейности и/или проекти</i> • <i>Разпределението на задачите между членовете на екипа липсва.</i> <p>- <i>Ръководителят на предложения екип не отговаря на изискванията на ПМС №194/31.08.2007 г.</i></p>	Оценка 1	-
3.2. Съдържа ли проектното предложение механизми за вътрешен мониторинг и контрол на изпълнението на възложените проектни дейности и възможности за самооценка?	5	т.3.7.3, т.3.7.4
<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Предвидени са ефективни механизми за мониторинг и контрол на изпълнителите на възложените дейности;</i> ○ <i>Предвидена е възможност за осъществяване на самооценка и периодично отчитане на напредъка по изпълнението на проектните дейности;</i> 	Оценка 5	
<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Предвидени са механизми за мониторинг и контрол на изпълнителите на поддоговорените дейности, но те не са достатъчни или не са ясно описани;</i> ○ <i>Предвидената възможност за осъществяване на самооценка и периодично отчитане на напредъка по изпълнението на проектните дейности е непълна;</i> 	Оценка 3	
<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Не са предвидени или са неясни механизмите за вътрешен мониторинг и контрол, осъществяване на самооценка и отчитане на напредъка по изпълнението на проектните дейности.</i> 	Оценка 1	
4. Бюджет, икономичност и ефективност на разходите	максимум 20	
4.1. Доколко необходими и финансово обосновани са категориите разходи?	5 x 2	бюджет на проекта, т.3.6, КСС
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Бюджетът и количествено-стойностните сметки са ясни, детайлни и не съдържат аритметични грешки; връзката между разходи и дейности е видима.</i> - <i>Заложените количества са реалистични, необходими и достатъчни за качествено изпълнение на дейностите.</i> - <i>Цените в КСС отговарят на пазарните и са изчислени на базата на анализи.</i> - <i>Заложените средства са добре разпределени за разходване във времето.</i> 	Оценка 5x 2	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Бюджетът и/или количествено-стойностните сметки са сравнително ясни, но непълни</i> - <i>Заложените количества са по-големи/ по-малки от необходимите за качествено изпълнение на дейностите</i> - <i>Някои от цените на СМР в КСС са нереалистични (прекомерно завишени) и/или някои от тях са по уедрени показатели.</i> - <i>Заложените средства са неподходящо разпределени за разходване във времето.</i> 	Оценка 3x 2	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Бюджетът и/или количествено-стойностните сметки са неясни</i> - <i>Заложените количества са нереалистични (прекомерно завишени или занижени) и не могат да осигурят качествено изпълнение на дейностите.</i> 	Оценка 1x 2	

<ul style="list-style-type: none"> - Цените на СМР в КСС не се базират на анализи и са напълно нереалистични (прекомерно завишени). Твърде много от тях са по уедрени показатели. - Разпределението на заложените средства за разходване във времето липсва или е неадекватно. 		
4.2. Съпоставими ли са разходите, посочени в бюджета с ефекта, който се очаква да се постигне (икономическа ефективност и ефикасност на предложената интервенция)?	5 x 2	бюджет на проекта в сравнение с резултатите, т.3.9, т.3.11
<ul style="list-style-type: none"> - Кандидатът е избрал оптималния път (разходи - резултати - ефект) към решаване на проблема и представяне на търсените ползи; Предвидените разходи са напълно съпоставими с очакваните резултати и ефект. 	Оценка 5x 2	
<ul style="list-style-type: none"> - Предвидените разходи не отговарят напълно на очакваните резултати и ефект. 	Оценка 3x 2	
<ul style="list-style-type: none"> - Предвидените разходи не отговарят на очакваните резултати и ефект. 	Оценка 1x 2	
Обща максимална оценка:	95 т.	

ВАЖНО!

Проектни предложения, получили на техническа и финансова оценка общо по-малко от 66 точки, не се класират.

Проектните предложения се оценяват и класират по компоненти в низходящ ред съобразно получената оценка, като за финансиране се одобряват всички или част от проектите по реда на класирането до покриване на общия размер на предварително определените и обявените финансови средства по настоящата схема, респективно по отделните ѝ компоненти.

Оценителната комисия има право да иска допълнителна информация, с оглед отстраняването на неясноти, свързани с проектното предложение. Непредоставянето на исканата информация или непредоставянето ѝ в указаните от комисията срокове може да доведе до отхвърляне на проектното предложение. Оценителната комисия няма да взема предвид допълнителна информация, предоставена след указаните срокове или такава, водеща до промени в същността на проектното предложение.

5.5.4. Списък на документите за кандидатстване

Кандидатите по схемата за безвъзмездна финансова помощ следва да представят:

Основни документи, които се представят в 1 оригинал и 2 копия:

- **Формуляр за кандидатстване – Приложение А към Насоките за кандидатстване;**
- **Бюджет на проекта – Приложение Б към Насоките за кандидатстване (включва 3 таблици: Таблица 1: Общи допустими разходи, Таблица 2: Източници на финансиране и Таблица 3: Опис на дейностите за публичност). Всички таблици на бюджета следва да бъдат подписани и подпечатани от кандидата.**
- **Подробна Количествено-стойностна сметка, представена по отделните обекти на интервенция (Приложение Б1) и в електронен формат (на компактдиск) – подписана и подпечатана от кандидата;**

- Приложение Б2: **Анализ на цените в КСС по ресурси (представя се само в един оригинал към техническата документация)**
- Декларация, че проектът не е финансиран от други източници на ЕС (**Приложение В1**);
- Декларация, че не е необходим ОВОС (**Приложение В2**), изготвена въз основа на Становище от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ, че дейностите в проектното предложение не подлежат на ОВОС;
- Становище от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ, че дейностите в проектното предложение не подлежат на ОВОС;
- Автобиография на ръководителя на проекта (**Приложение Г**);
- Декларация за партньорство (**Приложение Д**);
- Подходяща извадка/извлечение от Общински план за развитие (2007-2013 г.) на кандидата/партньора, заверена с печат на съответната институция и гриф „*Вярно с оригинала*”
- Становище от съответната Басейнова дирекция за управление на водите, че проектът е в съответствие с Плана за управление на речния басейн

ВАЖНО!

Кандидатът следва да попълни в горепосочените декларации единствено своите данни и наименованието на проектното предложение без да изменя съдържанието им. Декларациите следва да бъдат подписани и подпечатани от кандидата.

Техническа документация, която се представя в 1 копие:

- **Технически/работен проект** съгласно Закона за устройство на територията и Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, придружен от **подробни количествени сметки по всички части**. Техническият/ работният проект следва да бъде надлежно съгласуван с всички експлоатационни дружества и с други съгласувателни органи, и одобрен от главния архитект на Общината, съгласно изискванията на ЗУТ;

Технически/работен проект следва да съдържа :

- **Доклад за резултатите от инженерно-геоложки проучвания в района, в който ще бъдат построени съоръжения за предпазване на населеното място от наводнения, на речното легло от ерозия и абразия на морския бряг**
- **Хидроложки доклад за района, в който ще бъдат построени съоръжения за предпазване на населеното място от наводнения. Докладът да се базира на данни, предоставени от орган, извършващ наблюдение на речните нива**
- **Доклад за хидрографската и литоложката характеристика на акваторията, в района на която ще бъдат изградени съоръженията за защита на морския бряг от ерозия и/или абразия;**
- **Ситуация (геодезическо заснемане) на терена в района, където ще бъдат построени съоръжения за предпазване на населеното място от наводнения. На ситуацията трябва да бъдат обозначени точно границите на територията, която би била залята при наводнение в резултат на високите води на реката**
- **Решение по ОВОС, в случаите предвидени в ЗООС**
- **Разрешително/и за ползване на воден обект, издадено/и по реда, предвиден в Закона за водите**

- **Оценка на съответствието на инвестиционния проект със съществените изисквания към строежите** изготвена като комплексен доклад от лицензирана фирма-консултант /независим строителен надзор/ за строежи 1-ва, 2-ра категория или **Решение на експертния съвет на одобряващата администрация**, съгласно чл.142, ал.6 от ЗУТ, в случаите на строежи 3 -та, 4-та и 5-та категория;
- **Разрешение за строеж по реда на чл.148-156 от ЗУТ;**
- Подробна Количествено-стойностна сметка (КСС), представена по отделни обекти на интервенция, съгласно Приложение Б1. **Количествата в тази КСС трябва да съответстват напълно на тези в количествените сметки на проектантите в отделните части на техническия/работния проект;**
- Анализи по ресурси на единичните цени на СМР, включени в КСС, съгласно Приложение Б2. Единичните цени на СМР, с които е остойностена КСС, трябва да съответстват на пазарните. **Не се допуска в КСС да се прилагат цени по уедрени показатели или да се използват единични цени на СМР, без за тях да са приложени анализи по ресурси.**

Подкрепящи документи, които се представят от кандидата и партньора към всеки от екземплярите на формуляра за кандидатстване:

- Регистрация по ЕИК (БУЛСТАТ)- копие, заверено с печат на кандидата/партньора и текст "Вярно с оригинала";
- Регистрация по ЗДДС - копие, заверено с печат на кандидата/партньора и текст "Вярно с оригинала";
- Счетоводен баланс и отчет за приходите и разходите/отчет за касовото изпълнение за последната финансова година, за която счетоводните отчети са приключени⁵ – копие, заверено с печат на кандидата/партньора и текст "Вярно с оригинала";

Ако строително-монтажните работи се извършват върху недвижими имоти – общинска собственост:

- Решение на съответния Общински съвет за кандидатстване с проекта, по който ще бъде осигурен 5% собствен принос и с което се декларира, че предназначението на обекта/ите на интервенция няма да бъде променяно за период не по-малък от 5 години след приключване на проекта
- В случай на партньорство, към проектното предложение следва да бъде приложено Решение на съответния общински съвет за партньорство по проекта, за осигуряване на собствен принос (в случай, че е приложимо) и с което се декларира, че предназначението на обекта/ите на интервенция няма да бъде променяно за период не по-малък от 5 години след приключване на проекта.
- Документ за собственост върху недвижимия имот, обект на интервенция по проекта – копие, заверено с печат на кандидата/партньора и гриф „Вярно с оригинала”.

Ако строително-монтажните работи се извършват върху недвижими имоти – държавна собственост:

- Решение на съответния Общински съвет за кандидатстване с проекта, по който ще бъде осигурен 5% собствен принос и с което се декларира, че предназначението на обекта/ите на интервенция няма да бъде променяно за период не по-малък от 5 години след приключване на проекта

⁵ Съгласно разпоредбата на чл. 32, алинея 4 от българския Закон за счетоводството, финансовият отчет на предприятие с годишен оборот (нетната сума на приходите на предприятието от дейността му) до 50 000 лв. може да се състои само от отчет за приходите и разходите, като не се прилага баланс. На това основание, кандидатите, попадащи в тази категория, могат да представят само отчет за приходите и разходите като финансов отчет.

- В случай на партньорство, към проектното предложение следва да бъде приложено Решение на съответния общински съвет за партньорство по проекта, за осигуряване на собствен принос (в случай, че е приложимо) и с което се декларира, че предназначението на обекта/ите на интервенция няма да бъде променяно за период не по-малък от 5 години след приключване на проекта.
- Декларация на съответния областен управител по местонахождението на имота - публична или частна държавна собственост, че предназначението на обект/ите на интервенция по проекта, няма да бъде променяно за период по-кратък от 5 години след приключване на проекта.
- Документ за предоставено право на управление или за безвъзмездно ползване на недвижимите имоти, върху които ще се извършват строително-монтажни работи по проекта - копие, заверено с печат на кандидата и текст „Вярно с оригинала“;
- Акт за публична държавна собственост или акт за частна държавна собственост на имота, обект на интервенция по проекта – копие, заверено с печат на кандидата и текст „Вярно с оригинала“;

Изискваните подкрепящи документи трябва да бъдат представени в оригинал или копия с текст “Вярно с оригинала”, заверени с подпис и печат на кандидата/партньора, освен приложенията, за които по-горе изрично е посочено, че трябва да бъдат нотариално заверени. Депозираните проектни предложения следва да съдържат и опис на всички приложени документи.

5.6. Процедури по сключване на договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

5.6.1. Уведомяване относно решението на Договарящия орган

Кандидатите ще бъдат уведомени писмено относно решението на Договарящия орган във връзка с тяхното проектно предложение.

Съгласно чл. 29 от ПМС № 121/31.05.2007 г. Договарящият орган уведомява одобрените и неодобрените кандидати в срок от 15 работни дни от издаването на решението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Решение за отхвърляне на дадено проектно предложение или за неотпускане на безвъзмездна финансова помощ ще се взема на следните основания:

- предложението е непълно или не отговаря в други отношения на поставените административни условия;
- кандидатът/партньорът не отговаря на условията за допустимост;
- дейностите по проекта не отговарят на условията за допустимост (например дейностите в проектното предложение са извън обхвата на дейностите, допустими по схемата, превишава се максималният срок за изпълнение, исканата сума превишава допустимия максимум, и т.н.);
- представената техническа документация не отговаря по обем и съдържание на изискванията на Насоките за кандидатстване, ЗУТ и Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти;
- предложението не отговаря напълно на условията или финансовият и оперативен капацитет на кандидата не е достатъчен;

- предложението е получило оценка, по-ниска от предварително обявената минимална приемлива оценка;
- въпреки че проектното предложение покрива критериите, нужни за положителна оценка, е налице изчерпване на предвидените средства по схемата за безвъзмездна финансова помощ;
- един или повече от изискваните придружителни документи не са били представени в рамките на определения срок;
- липса на разрешително/и за ползване на воден обект, издадено/и по реда, предвиден в Закона за водите
- липса на Становище от съответната басейнова дирекция за съответствие на проекта с утвърдения план за управление на речния басейн;
- други критерии, посочени в тези Насоки за кандидатстване, не са били спазени.

5.6.2. Сключване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

След решението на Договарящия орган за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ Кандидатът ще бъде поканен да сключи договор за изпълнението на проекта, в който са описани правата и задълженията, които възникват за бенефициента (вж. **Приложение Е1**).

5.7. Общи правила при изпълнението на проекти по договори за безвъзмездна финансова помощ

5.7.1. Специални условия за изпълнението на проекта

Всички допустими разходи (надлежно доказани със съответната фактура или друг допустим счетоводен документ) могат да бъдат представени за плащане само веднъж – т.е. разходите, за които е поискана безвъзмездна финансова помощ, не могат да бъдат предоставяни за плащане към други източници.

Бенефициентът е задължен да докладва и отчита изпълнението на проекта в съответните отчетни форми/формати и документи, приложени към настоящата схема и договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Бенефициентът е задължен да осигури директен достъп на представители на Договарящия орган и/или на други одитиращи институции, да извършат проверка на място на резултатите от изпълнението на проекта.

Бенефициентът трябва да води точна и редовна документация и счетоводна отчетност, отразяваща изпълнението на проекта, използвайки подходяща и адекватна електронна система. Бенефициентът се задължава да открие и поддържа отделна банкова сметка или отделна партида към наличната му банкова сметка само за нуждите на проекта като гарантира, че генерираните лихви по нея могат да бъдат проследени и доказани, както и че информацията по банковата сметка ще позволи лесното идентифициране и проследяване на разходите до и в счетоводните му системи.

В съответствие с Указания на Министъра на финансите (№91-00-502/27.08.2007 г.) относно третиране на данък върху добавена стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, издадени на основание §6 от Преходните и заключителни разпоредби на ПМС №62/21.03.2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, Бенефициентите са отговорни за администриране на процеса на определяне на данък върху добавената стойност като допустим разход. ПМС №62/21.03.2007 г. Въвежда понятието „възстановим данък добавена стойност” и го определя като недопустим разход за съфинансиране от Структурните

фондове и Кохезионния фонд на ЕС. Бенефициентът ще следва Указанията на Министъра на Финансите (**Приложение И** към настоящите Насоки) за определянето на ДДС като възстановим и като невъзстановим (допустим разход), за оформянето на Искането за плащане, за документалната отчетност, както и всички други свои задължения по Указанията във връзка с получаване на средства от Договарящия орган.

Дълготрайните материални и нематериални активи, придобити от бенефициента изцяло или частично с предоставената безвъзмездна помощ, не могат да бъдат прехвърляни на трети страни по време на изпълнението на проекта и в определен период след неговото завършване, съгласно т.7.3 от Общите условия към договора за безвъзмездна помощ (**Приложение Е2**). В случай на нарушение на тези условия, средствата, получени като безвъзмездна финансова помощ, се възстановяват в пълния им размер от бенефициента.

5.7.2. Окончателен размер на безвъзмездната финансова помощ

Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по съответния проект ще бъде фиксиран в договора. Сумата ще се основава на бюджета, който е предварителна оценка на размера на допустимите разходи, необходими за изпълнението на проекта. Така тази сума става окончателна едва след приключване на дейностите по проекта и одобряване на окончателните финансови отчети.

5.7.3. Невъзможност да се изпълнят целите на проекта

Ако бенефициентът не може да изпълни дейностите, заложен в договора, Договарящият орган има правото да спре плащанията цялостно или частично, в зависимост от невъзможността за изпълнение на задълженията от страна на бенефициента.

5.7.4. Промени в договора и бюджета

Изменение на договора за безвъзмездна финансова помощ се извършва чрез сключване на анекс (допълнително споразумение) към договора по взаимно съгласие на страните. Анексът към договора не може да нарушава конкурентните условия, съществуващи към момента на сключване на договора, и равното третиране на бенефициентите.

Процедура по сключване на анекс към подписан договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013 г. /ОПРР/ се провежда в следните случаи:

- Промяна на срока за изпълнение на договора за безвъзмездна финансова помощ.
- Промяна в правно-организационната форма на бенефициента;
- Промяна в договорените дейности по проекта, която води до въвеждане на нови дейности/нови бюджетни пера. Освен в случаите на непреодолима сила, въвеждането на нови дейности е недопустимо за финансиране по безвъзмездна финансова помощ и следва да се отрази като собствен принос на бенефициента по бюджета на проекта;
- Намаляване размера на предоставената безвъзмездна финансова помощ по договора в резултат на констатирано от страна на ДО двойно финансиране на дейности/обекти на интервенция или част от дейности по проекта
- Намаляване размера на безвъзмездната финансова помощ по договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с повече от 15 %, но не по-малко от 500 000 лв в резултат на проведени от бенефициенти процедури за възлагане на обществени поръчки. В този случай допълнителното споразумение следва да се сключи задължително преди подаване на искане за авансово плащане.

В останалите случаи Управляващият орган провежда кореспонденция с бенефициента, събира необходимите доказателства и одобрява или отхвърля писмено исканата промяна.

39

Недопустими са промени в бюджета на договора, водещи до увеличаване на първоначално договорения размер на безвъзмездната финансова помощ по договора и /или водещи до превишаване на средствата по бюджетни пера, за които има нормативно определен размер.

5.7.5. Плащания

Плащанията от Договарящия орган към бенефициента ще се извършват във формата на авансово, междинно/ междинни и окончателно плащания.

Авансовото плащане е до 20% от стойността на безвъзмездната финансова помощ за инфраструктурни проекти на стойност над 1 милион лева и в размер до 30% от стойността на безвъзмездната финансова помощ за всички останали проекти.

Авансовото плащане се извършва след представяне на искане за плащане по образец (**Приложение Е1-II**) с включени приложения към него на следните документи:.

- Копие на подписания от двете страни договор /Бенефициент и Договарящ орган/;
- Копие от подписани договори на бенефициента в качеството му на възложител за инфраструктурен проект по дейности за строителство с включена клауза за авансово плащане;
- запис на заповед по образец **Приложение Е1-VIII** или банкова гаранция по образец **Приложение Е1-IX**, както е предвидено в Общите условия на Договора за безвъзмездна финансова помощ.
- копие от Удостоверение за регистрация по чл.104 от ЗДДС, заверено „вярно с оригинала” (ако е приложимо).
- Декларация от страна на БЕНЕФИЦИЕНТА за наличие/липса на нередност (**ПРИЛОЖЕНИЕ Ж-0**)

Междинно/междинни и окончателно плащания се извършват на базата на действително извършени разходи и след представяне на междинен/междинни и окончателен финансов отчет.

5.7.6. Наблюдение на изпълнението на проекта и постигане на заложените резултати

Съгласно правилата на Регламент на Съвета № 1083/2006г. (чл. 60(b)) и № 1826/2006 г. (чл. 13(2)), Договарящият орган или упълномощените от него лица извършват проверки за удостоверяване на административните, финансови, технически и физически аспекти на проекта. Проверките могат да бъдат както административни – проверка по документи, предоставени за възстановяване на разходи, така и проверки на място за изпълнение на дейностите, заложените по проекта.

Договарящият орган ще следи за изпълнението на договора, постигането на заложените индикатори и резултати, както и спазването на декларираните обстоятелства относно непромяна предназначението на обекта на интервенция, генериране на приходи и др., което ще се извършва чрез проверки на място, включително до 5 години след приключване на договора. В случай на неизпълнение Договарящият орган може да изиска възстановяване на вече платени от ДО към бенефициента средства.

5.7.7. Отчитане на проекта

Бенефициентът трябва да води точна и редовна документация и счетоводни отчети, отразяващи изпълнението на проекта, използвайки подходяща система за документация и счетоводно отчитане.

Бенефициентът е задължен да пази цялата документация по проекта за срок от три години след приключване на Оперативната програма в съответствие с чл. 89 (3) от Регламент на Съвета № 1083/ 2006 г.

След приключване на дейностите по проекта, бенефициентът е задължен да изготви и представи на съответния Регионален отдел **окончателен доклад, попълнен по образец на Договарящия орган**, относно изпълнението и постигнатите резултати. В доклада се посочва постигането на резултатите и целите на съответния проект чрез предварително зададените индикатори, както и се отчита реалното изпълнение на заложените стойности на индикаторите. Докладът трябва да описва и основните проблеми, възникнали по време на изпълнението на съответния проект, как тези проблеми са били решени, както и какви са били причините те да не бъдат преодолени. В случай, че не са постигнати резултатите от проекта или предварително зададените стойности на индикаторите, трябва да бъде представено подробно обяснение за причините.

Бенефициентът трябва да води прецизни и редовни доклади и прозрачни сметки за изпълнението на проекта.

5.7.8. Публичност

Проектът трябва да предвижда мерки за публичност и информираност за популяризиране на получената финансова подкрепа от Оперативна програма „Регионално развитие” чрез Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) в съответствие с правилата на ЕС за комуникация и визуализация, предвидени в чл.8 от Регламент 1828/2006г. на Комисията и приложение 1 към него, както и с Насоките за осъществяване на мерките за информация и публичност от бенефициентите, изготвени от Управляващия орган на ОПРР (**Приложение 3**).

6. СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЯТА

Документи за ПОПЪЛВАНЕ	<p>Приложение А: Формуляр за кандидатстване</p> <p>Приложение А1: Контролен лист 1 към Формуляра за кандидатстване – оценка на административното съответствие</p> <p>Приложение А2: Контролен лист 2 към Формуляра за кандидатстване – оценка на допустимостта</p>
	<p>Приложение Б: Формуляр на бюджет на проекта (Таблица 1 - Общи допустими разходи, Таблица 2 - Източници на финансиране, Таблица 3 - Опис на дейностите за публичност).</p> <p>Приложение Б1: Количествено-стойностна сметка</p> <p>Приложение Б2: Анализ на цените в КСС по ресурси</p>
	<p>Приложение В1: Декларация, че проектът не е финансиран от национални програми с публично финансиране, европейски програми или други донорски програми</p> <p>Приложение В2: Декларация, че не е необходима ОВОС</p>
	<p>Приложение Г: Формуляр на автобиография на ръководителя на проекта</p>
Документи за ИНФОРМАЦИЯ	<p>Приложение Е1: Проект на стандартен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ</p> <p>Приложение Е1-II: Образец на Искане за плащане;</p> <p>Приложение Е1-III: Финансова идентификация;</p> <p>Приложение Е1-IV: Образец на Междинен/Окончателен доклад (технически);</p> <p>Приложение Е1-V: Образец на доклад за одит;</p> <p>Приложение Е1-VI: Образец на Междинен и окончателен финансов отчет;</p> <p>Приложение Е1-VII: Декларация за собствен принос;</p> <p>Приложение Е1-VIII: Образец на запис на заповед;</p> <p>Приложение Е1-IX: Образец на банкова гаранция за авансово плащане;</p> <p>Приложение Е2: Общи условия към финансираните договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПРР</p>
	<p>Приложение Ж: Декларация за нередности</p> <p>Приложение Ж-0: Декларация за наличие/липса на установени нередности;</p> <p>Приложение Ж-1: Уведомително писмо за осчетоводени нередности;</p> <p>Приложение Ж-2: Уведомително писмо за осчетоводени върнати суми по нередности;</p> <p>Приложение XVII: Указания за съхранение на документите по Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013 г.;</p>

	<p>Приложение З: Насоки за осъществяване на мерките по информация и публичност от бенефициентите по ОПРР</p>
	<p>Приложение И: Указания на Министерство на финансите № 91-00-502/ 27.08.2007 г. за третиране на ДДС като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС.</p> <p>Указания на Министерство на финансите ДНФ No.01/ 10.03.2009 г. относно условията и реда за изплащане на безвъзмездна финансова помощ със средства на Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз и кореспондиращото национално законодателство.</p> <p>Указания на Министерство на финансите ДНФ No.02/ 10.03.2009 г. относно сертифициране на разходите по Оперативни програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз.</p> <p>Указания на Министерство на финансите ДДС № 07/ 04.04.2008 г. относно редът и начинът за предоставяне на общини на средствата на Националния фонд от структурните фондове на ЕС и от Кохезионния фонд, на средствата към Разплащателната агенция към Държавен фонд „Земеделие” и тяхното отчитане.</p> <p>Указания на Министерство на финансите ДДС № 08/ 04.04.2008 г. относно въвеждане на нов код 7443 за извънбюджетни сметки на общини за получаване, разходване и отчитане на средства от определени европейски фондове.</p> <p>Приложение И-1: Декларация за съгласие за предоставяне на информация във връзка с ДДС от компетентните органи по приходите;</p> <p>Приложение И-2: Информация за размера на невъзстановимия данък върху добавена стойност, който се включва като допустим разход по проекта.</p>
	<p>Приложение Й: Указания за попълване на формуляра за кандидатстване</p>
	<p>Приложение Й-1: Методика за проверка и корекция на цени в СМР в индикативната ККС на проектните предложения за инфраструктурни проекти по ОПРР</p>
	<p>Приложение К: Списък на общините включени в агломерационните ареали и карта на агломерационните ареали.</p>
	<p>Приложение Л: Общи насоки за избягване на конфликт на интереси по смисъла на чл.52 от Регламент (ЕО) 1605/ 2002 и за спазване принципа на непристрастност и независимост при управление на оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на ЕС</p>